

Sytuacja społeczno-gospodarcza województw Nr 3/2023

Socio-economic situation of voivodships No. 3/2023

Sytuacja społeczno-gospodarcza województw Nr 3/2023

Socio-economic situation of voivodships No. 3/2023

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Innowacji
Statistics Poland, Department for Innovation

pod kierunkiem
supervised by

Joanny Hausman-Czerwińskiej

Zespół autorski

Editorial team

Małgorzata Brzostowska, Joanna Jelińska-Hrynkiewicz,
Karolina Król, Michał Moskalewicz, Ilona Piórkowska, Joanna Poświata

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Małgorzata Brzostowska, Michał Moskalewicz

ISSN 2657-7747

Publikacja dostępna na stronie internetowej
Publication available on website

stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS – prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Przedmowa

Publikacja „Sytuacja społeczno-gospodarcza województw” jest kolejną edycją tego opracowania wydanego z częstotliwością kwartalną od 1996 r. Wszystkie prezentowane kategorie zostały przedstawione w ujęciu dynamicznym, a także w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju w okresach kwartalnych lub narastająco.

Opracowanie składa się z części analitycznej, wzbogaconej prezentacją graficzną w postaci zestawu map i wykresów oraz części tabelarycznej, w której zamieszczono dane statystyczne z zakresu ludności, rynku pracy, wynagrodzeń, emerytur i rent, cen, budownictwa mieszkaniowego, podmiotów gospodarki narodowej, produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, wyników finansowych przedsiębiorstw i rolnictwa. Ponadto dla wybranych tematów zaprezentowano sytuację gospodarczą województw we wrześniu.

Część analityczna dostępna jest w formacie PDF, natomiast tablice z danymi są w plikach Excel. Szerszy zakres danych liczbowych oferuje Bank Danych Lokalnych bdl.stat.gov.pl.

Dyrektor Departamentu
Badań Przestrzennych i Środowiska

Dominika Rogalińska

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

dr Dominik Rozkrut

Warszawa, grudzień 2023

Preface

The publication "Socio-economic situation of voivodships" is the subsequent edition of this elaboration issued on a quarterly basis since 1996. All categories have been presented in terms of dynamics and in relation to national aggregates quarterly and cumulatively.

The elaboration consists of analytical part enriched with maps and charts as well as tabular part containing statistical data on population, labour market, wages and salaries, retirement pay and pensions, prices, residential construction, entities of the national economy, sold production of industry and construction, financial results of enterprises and agriculture. Moreover, there were presented the selected topics of economic situation of voivodship in September.

The analytical part is available in PDF format, while data tables are in Excel files. A wider range of numerical data is offered by the Local Data Bank bdl.stat.gov.pl.

Director of Spatial and Environmental
Surveys Department

Dominika Rogalińska

President
Statistics Poland

Dominik Rozkrut, Ph. D.

Warsaw, December 2023

Spis treści

Contents

Przedmowa.....	3
Preface.....	4
Objaśnienia znaków umownych.....	6
Symbols	
Ważniejsze skróty.....	6
Main abbreviations	
Sytuacja gospodarcza województw we wrześniu 2023 r.....	7
Economic situation of voivodships in September 2023	
Synteza.....	12
Executive summary	15
Ludność.....	18
Population	
Rynek pracy.....	22
Labour market	
Wynagrodzenia.....	34
Wages and salaries	
Emerytury i renty.....	37
Retirement and other pensions	
Ceny	40
Prices	
Budownictwo mieszkaniowe.....	45
Residential construction	
Przemysł i budownictwo	47
Industry and construction	
Wyniki finansowe przedsiębiorstw	49
Financial results of enterprises	
Rolnictwo	52
Agriculture	
Uwagi ogólne	58
General notes.....	60

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbols	Opis Description	Symbol Symbols	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero	Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit	„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit	Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji categories of applied classification are presented in abbreviated form
Znak *	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych data revised		

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Symbol Symbols	Opis Description	Symbol Symbols	Opis Description
mln	milion million	p.proc. pp	punkt procentowy percentage point
zł PLN	złoty zloty	kg	kilogram kilogramme
szt. pc.	sztuka piece	t	tona tonne
dt	decytona decitonne	l	litr litre
tys.	tysiąc thousand		

Sytuacja gospodarcza województw we wrześniu 2023 r.

Economic situation of voivodships in September 2023

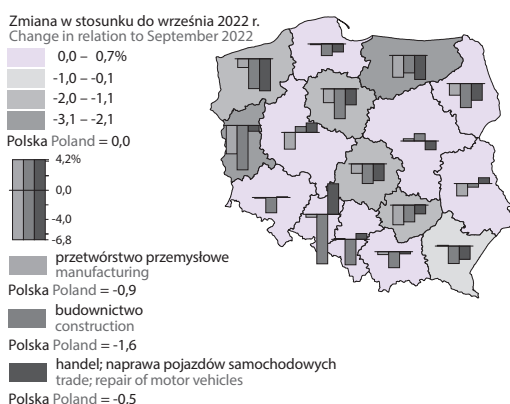
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw we wrześniu w skali roku zwiększyło się nieznacznie. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu września były niższe niż przed rokiem. W większości województw zmniejszyła się liczba ofert prac, wzrosła liczba osób bezrobotnych przypadająca na jedną ofertę. W skali roku odnotowano spadek produkcji sprzedanej przemysłu, w tym w przetwórstwie przemysłowym. Zwiększyła się produkcja budowlano-montażowa. Wzrosła sprzedaż detaliczna.

Spowolnienie trendów na rynku pracy

Slowdown of trends in the labour market

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

Average employment in the enterprise sector

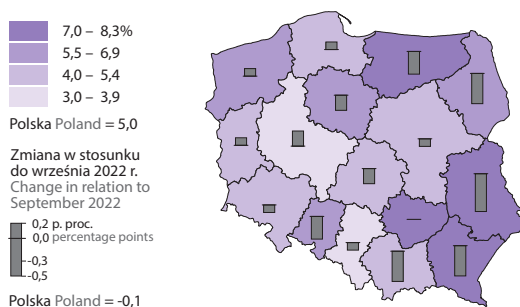

We wrześniu 2023 r. przeciętne **zatrudnienie** w sektorze przedsiębiorstw zwiększyło się w nieznacznym stopniu (przed rokiem wzrosło o 2,3%). Wzrost zatrudnienia notowano w 8 województwach, największy w mazowieckim i śląskim (po 0,7%), małopolskim (o 0,5%) i dolnośląskim (o 0,4%). W województwie podlaskim zatrudnienie utrzymało się na poziomie zbliżonym do września ub. roku, a w pozostałych wystąpił spadek, najgłębszy w warmińsko-mazurskim (o 3,1%), a następnie w: lubuskim (o 2,5%), zachodniopomorskim (o 1,9%) i kujawsko-pomorskim (o 1,8%).

W przetwórstwie przemysłowym – dominującej sekcji sektora przedsiębiorstw – w 13 województwach wystąpił spadek (średnio w kraju o 0,9%); najgłębszy w lubuskim (o 3,9%), warmińsko-mazurskim (o 3,0%), świętokrzyskim (o 2,7%) i wielkopolskim (o 2,3%). Wzrost odnotowano w mazowieckim (o 0,3%) oraz podkarpackim i śląskim (po 0,1%).

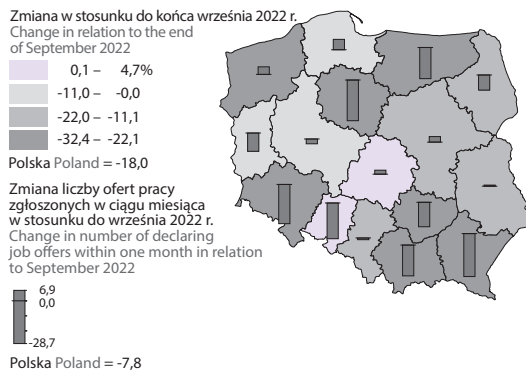
Stopa bezrobocia

Unemployment rate

We wrześniu 2023 r. stopa **bezrobocia rejestrowanego** zmniejszyła się w skali roku o 0,1 p. proc. do 5,0%. Spadek odnotowano w 11 województwach, najgłębszy wystąpił w lubelskim (o 0,5 p. proc. do 7,3%), a najmniejszy – w dolnośląskim, mazowieckim i śląskim (po 0,1 p. proc. do odpowiednio 4,4%, 4,1% i 3,7%). W województwie świętokrzyskim stopa bezrobocia utrzymała się na poziomie z września 2022 r. i wyniosła 7,6%. Wzrost wystąpił w: lubuskim, pomorskim i zachodniopomorskim (po 0,1 p. proc. do odpowiednio 4,3%, 4,6% i 6,5%) oraz wielkopolskim (o 0,2 p. proc. do 3,0% – najniższa wartość w kraju).

Liczba osób bezrobotnych **zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy** zwiększyła się w skali roku o 1,9% (przed rokiem spadek o 20,1%). Wzrost odnotowano w 10 województwach, największy w wielkopolskim (o 19,0%), a następnie w: lubuskim (o 16,9%), pomorskim (o 15,2%), warmińsko-mazurskim (o 10,6%) i opolskim (o 9,9%); najmniejszy – w łódzkim (o 1,3%). W województwie podkarpackim liczba zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy utrzymała się na poziomie zbliżonym do września ub. roku, a pozostałych województwach wystąpił spadek od 1,0% w dolnośląskim do 8,8% w podlaskim.

W porównaniu z sierpniem liczba osób bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy była mniejsza o 3,1%. Spadek odnotowano w 14 województwach, najgłębszy w opolskim (o 7,0%), a następnie w: kujawsko-pomorskim (o 5,9%), lubelskim (o 4,7%), podlaskim (o 4,6%), dolnośląskim i małopolskim (po 4,5%). Wzrost wystąpił w warmińsko-mazurskim (o 0,4%) i wielkopolskim (o 0,8%).

Oferty pracy

Job offers

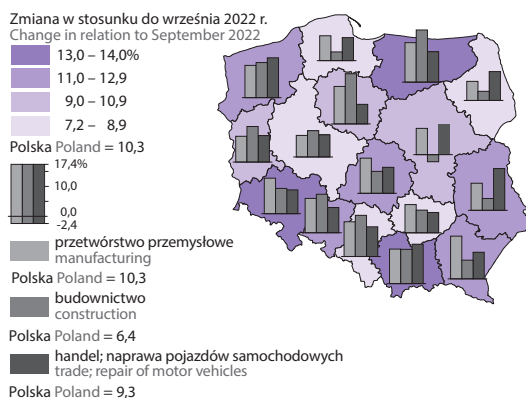
Liczba zgłoszonych we wrześniu br. **ofert pracy** była o 7,8% mniejsza niż w tym samym miesiącu 2022 r. Spadek wystąpił w 11 województwach, najgłębszy w podkarpackim (o 28,7%), a następnie w: kujawsko-pomorskim (o 27,2%), dolnośląskim (o 26,2%) i opolskim (o 23,9%). W pozostałych województwach odnotowano wzrost od 0,7% w lubelskim do 6,9% w pomorskim.

W porównaniu z sierpniem, wystąpił spadek o 3,7%, odnotowany w 10 województwach, najgłębszy w opolskim (o 30,8%), a następnie w: warmińsko-mazurskim (o 14,6%), dolnośląskim (o 12,4%); najmniej – w lubuskim i mazowieckim – odpowiednio o 0,1% i 0,4%. W pozostałych województwach liczba zgłoszonych ofert pracy zwiększyła się, od 1,1% w śląskim do 13,5% w podlaskim.

W końcu września 2023 r. liczba ofert pracy była o 18,0% mniejsza niż w 2022 r. Liczba bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy była większa niż przed rokiem o 2 osoby i wyniosła 12 osób. Najmniej bezrobotnych na 1 ofertę pracy przypadało w województwach: lubuskim i śląskim (po 5 osób), opolskim (8), dolnośląskim i pomorskim (po 9 osób). Najmniej korzystna sytuacja wystąpiła w podkarpackim (29 osób 1 ofertę pracy), podlaskim (28) i lubelskim (21).

Przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw

Average wages in the enterprise sector

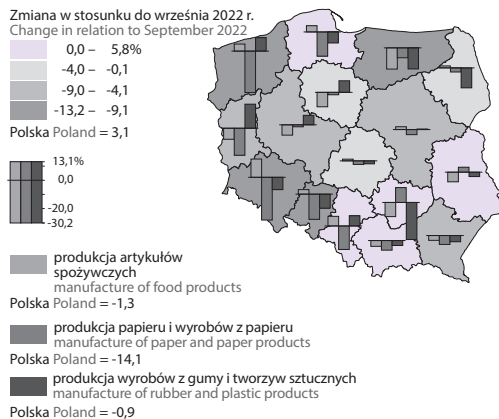
Przeciętne miesięczne **wynagrodzenie** brutto w sektorze przedsiębiorstw we wrześniu 2023 r. wyniosło 7 379,88 zł i wzrosło w skali roku o 10,3% (przed rokiem – wzrost o 14,5%). Wzrost płac notowano we wszystkich województwach, największy w warmińsko-mazurskim (o 14,0%), a następnie: dolnośląskim (o 13,8%), małopolskim (o 13,7%), łódzkim (o 12,8%) i podkarpackim (o 12,2%); najmniej w pomorskim (o 7,2%) i wielkopolskim (o 7,6%).

Spadek produkcji; wzrost w budownictwie i handlu

Decrease in production; increase in construction and trade

Produkcja sprzedana przemysłu

Sold production of industry

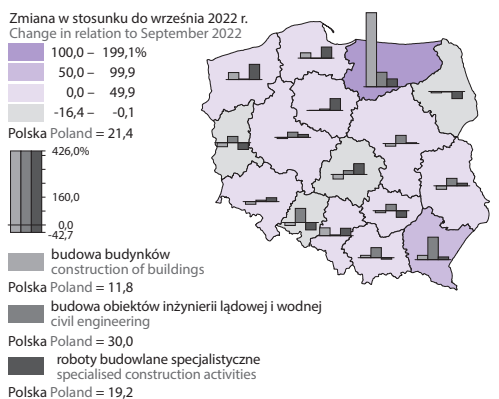

We wrześniu 2023 r. **produkcja sprzedana przemysłu** była o 3,1% mniejsza niż we wrześniu 2022 r. (kiedy zwiększyła się o 9,8%). Spadek notowano w 11 województwach, w 9 był głębszy niż średnio w kraju; najgłębszy w zachodniopomorskim (o 13,2%), najmniejszy w podlaskim (o 0,7%). Wzrost wystąpił w: świętokrzyskim (o 0,2%), śląskim (o 0,5%), pomorskim (o 2,0%), małopolskim (o 4,5%) i lubuskim (o 5,8%).

W przetwórstwie przemysłowym produkcja była o 3,7% mniejsza niż we wrześniu 2022 r. (przed rokiem notowano wzrost o 11,0%). Spadek odnotowano w 11 województwach, w 9 głębszy niż średnio w kraju – od 13,6% w zachodniopomorskim do 2,2% w łódzkim. W pozostałych województwach wystąpił wzrost od 0,2% w podlaskim do 4,4% w małopolskim.

Produkcja budowlano-montażowa

Construction and assembly production

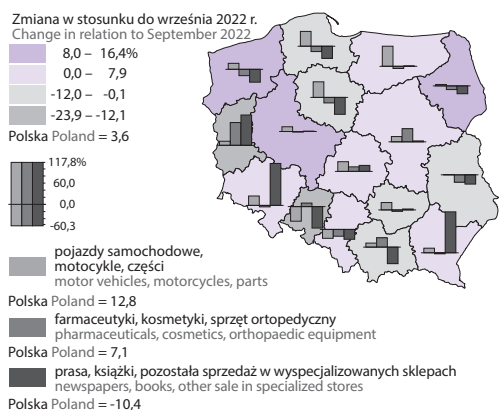

Produkcja budowlano-montażowa we wrześniu 2023 r. była większa niż przed rokiem o 21,4% (kiedy wzrosła o 15,1%). Wzrost odnotowano w 12 województwach, większy niż średnio w kraju w 7 – blisko 3-krotny w warmińsko-mazurskim, a następnie podkarpackim (o 54,1%), zachodniopomorskim (o 34,8%), śląskim (o 26,0%), pomorskim (o 22,2%), małopolskim i mazowieckim (po 22,0%). Najmniej produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się w świętokrzyskim (o 1,3%). W pozostałych województwach wystąpił spadek, najgłębszy w podlaskim (o 16,4%), a następnie w: łódzkim (o 5,8%), lubuskim (o 4,7%) i opolskim (o 3,5%).

Największy udział w produkcji budowlano-montażowej miała budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej (45,8%), gdzie odnotowano wzrost o 30,0%, szczególnie w województwach: podkarpackim (o 129,5%), warmińsko-mazurskim (o 83,4%) i opolskim (o 81,1%).

Sprzedaż detaliczna

Retail sales

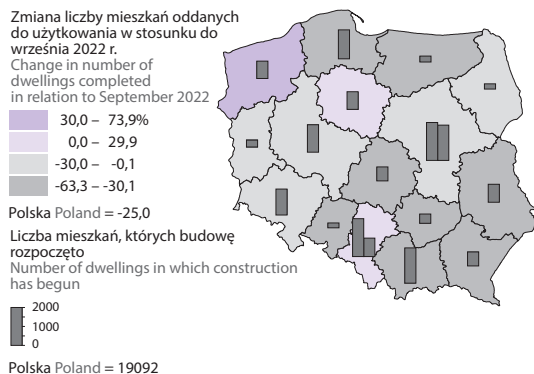
We wrześniu 2023 r., w skali roku, wystąpiło zwiększenie **sprzedaży detalicznej** o 3,6%; wzrost odnotowano w 8 województwach, od 16,4% w podlaskim do po 2,4% w dolnośląskim i śląskim. W województwie podkarpackim sprzedaż utrzymała się na poziomie sprzed roku, a w pozostałych wystąpił spadek, najgłębszy w lubuskim (o 23,9%), a najmniejszy w pomorskim (o 2,4%).

Zwiększyła się sprzedaż w grupach towarowych, takich m.in. jak: pojazdy samochodowe, motocykle i części (o 12,8%; największy wzrost w warmińsko-mazurskim – o 56,4%), żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 10,3%; najbardziej w zachodniopomorskim – o 26,1% i małopolskim – o 24,5%) oraz farmaceutyki, kosmetyki i sprzęt ortopedyczny (o 7,1%; największy wzrost w lubuskim – o 63,9%).

Zmniejszyła się sprzedaż mebli, RTV, AGD (o 5,5%; najgłębszy spadek w małopolskim – o 66,6%), paliw stałych, ciekłych i gazowych (o 5,9%; najgłębszy spadek w dolnośląskim – o 55,0%), prasy, książek, pozostałej sprzedaży w wyspecjalizowanych sklepach (o 10,4%; najgłębszy spadek w opolskim – o 60,3%) oraz tekstyliów, odzieży i obuwia (o 12,5%; najgłębszy spadek w lubuskim – o 59,9%).

Budownictwo mieszkaniowe

Residential construction

We wrześniu 2023 r. oddano do użytkowania 16,3 tys. **mieszkań**, o 25,0% mniej niż we wrześniu 2022 r. Spadek odnotowano w 13 województwach; najgłębszy w opolskim (o 63,3%) i podkarpackim (o 61,2%), a następnie łódzkim (o 54,3%), małopolskim (o 48,6%) i świętokrzyskim (o 47,6%). Wzrost wystąpił w zachodniopomorskim (o 73,9%), śląskim (o 20,6%) i kujawsko-pomorskim (o 2,3%).

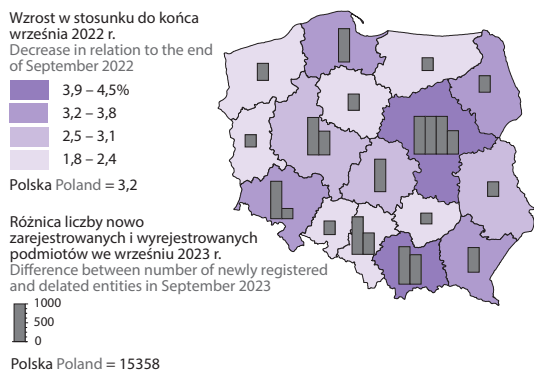
We wrześniu w skali roku o 20,4% zwiększyła się liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. Wzrost odnotowano w 11 województwach, największy – ponad 3-krotny – w śląskim, a następnie ponad 2-krotny w kujawsko-pomorskim i blisko 2-krotny w zachodniopomorskim. W pozostałych województwach wystąpił spadek od 7,5% w świętokrzyskim do 42,3% w dolnośląskim.

REGON

REGON

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane

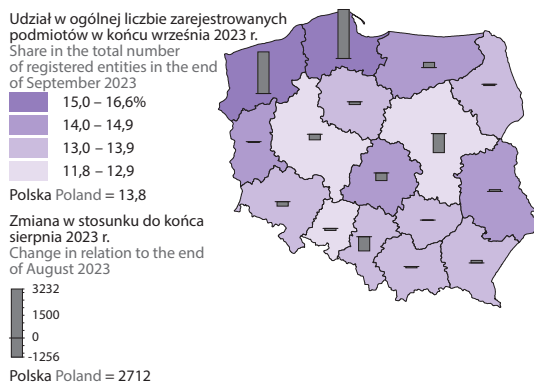
Recorded entities of the national economy

Na koniec września 2023 r. w rejestrze REGON **zarejestrowanych** było 5 114,9 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. o 0,3% więcej niż w końcu sierpnia br. Wzrost odnotowano we wszystkich województwach (największy – po 0,4% – w małopolskim i mazowieckim). Zwiększenie dotyczyło zarówno spółek handlowych, jak i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (odpowiednio o 0,5% i 0,3%).

Podmioty z zawieszoną działalnością

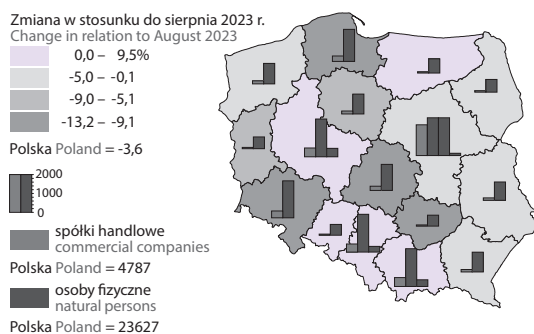
Entities with suspended activities

W stosunku do sierpnia 2023 r. zwiększyła się liczba podmiotów z **zawieszoną działalnością** (w skali kraju o 0,4%); wzrost odnotowano w 5 województwach; największy w: zachodniopomorskim (o 7,1%), a następnie w pomorskim (6,0%), warmińsko-mazurskim (1,6%), podkarpackim (0,6%) i lubelskim (o 0,4%). W pozostałych województwach odnotowano spadek, najgłębszy w łódzkim i śląskim (po 1,3%). Również w 5 województwach wystąpił wzrost liczby podmiotów osób fizycznych, które zawiesiły działalność (w skali kraju o 0,4%), w tym największy w: zachodniopomorskim (o 7,3%), a następnie w pomorskim (6,2%), warmińsko-mazurskim (1,6%), podkarpackim (0,5%) i lubelskim (o 0,4%). Zwiększenie odnotowano także w przypadku spółek handlowych (średnio w kraju o 0,7%). Wzrost wystąpił w 14 województwach, największy w podkarpackim (o 4,2%); spadek odnotowano w śląskim i lubelskim (odpowiednio o 0,7% i 0,2%).

Podmioty nowo zarejestrowane

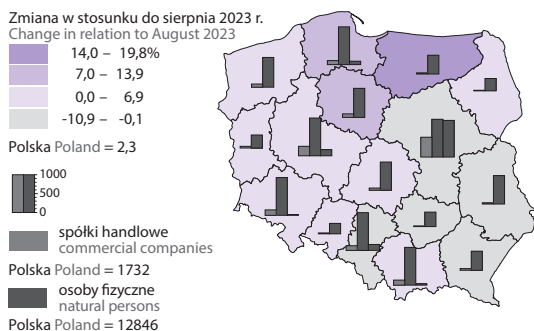
Newly recorded entities

W rejestrze REGON we wrześniu 2023 r. zarejestrowano 30,8 tys. **nowych** przedsiębiorstw – o 1,1 tys. (tj. o 3,6%) mniej niż w sierpniu. Liczba rejestracji zmniejszyła się w 11 województwach, w 10 wyraźniej niż średnio w kraju; najgłębszy spadek odnotowano w świętokrzyskim (o 13,2%), a następnie w: dolnośląskim (o 11,9%), pomorskim (o 11,1%) i łódzkim (o 10,9%). Liczba nowych rejestracji zwiększyła się w: opolskim (o 9,5%), wielkopolskim (o 6,2%), śląskim (o 3,7%), małopolskim (o 1,7%) i warmińsko-mazurskim (o 1,6%).

Podmioty wyrejestrowane

Removed entities

We wrześniu 2023 r. z rejestru REGON **wyrejestrowano** 15,5 tys. podmiotów, o 342 (2,3%) więcej niż w sierpniu. W większości (83,0%) były to podmioty osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, a 11,2% stanowiły spółki handlowe.

Synteza

Rachunki narodowe w 3 kwartale 2023 r.

produkt krajowy brutto	+0,5% r/r
wartość dodana brutto	+0,8% r/r

Według wstępnego szacunku, w 3 kwartale 2023 r. produkt krajowy brutto (PKB) zwiększył się realnie o 0,5% w porównaniu z 3 kwartałem ub. roku (wobec wzrostu o 4,1% w analogicznym okresie 2022 r.). Główną przyczyną wzrostu PKB był pozytywny wpływ eksportu netto, który wyniósł +5,9 p. proc. (wobec +2,1 p. proc. w 2 kwartale br.). Na gospodarkę negatywny wpływ miał popyt krajowy (-5,4 p. proc. wobec -2,7 p. proc. w 2 kwartale 2022 r.). Złożył się na to negatywny wpływ akumulacji (-6,5 p. proc. wobec -1,5 p. proc. w poprzednim kwartale), przy pozytywnym wpływie spożycia ogółem (+ 1,1 p. proc. wobec -1,2 p. proc.). Na akumulację negatywny wpływ miał wzrost zapasów (-7,7 p. proc. wobec -3,0 p. proc.) oraz pozytywny wpływ popytu inwestycyjnego (+1,2 p. proc. wobec +1,5 p. proc.). Na spożycie ogółem pozytywnie wpłynęło spożycie publiczne (+0,6 p. proc. wobec +0,4 p. proc.) oraz spożycie w sektorze gospodarstw domowych (+0,5 p. proc. wobec -1,6 p. proc.).

Wartość dodana brutto (WDB) w gospodarce narodowej w 3 kwartale 2023 r. była większa o 0,8% w porównaniu z analogicznym okresem 2022 r. Największy wzrost w skali roku odnotowano w obsłudze rynku nieruchomości (o 6,0%), a następnie w: informacji i komunikacji (o 3,9%), administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych; edukacji; opiece zdrowotnej i pomocy społecznej łącznie (o 3,7%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 3,6%). Zwiększyła się również WDB w: budownictwie (o 2,8%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; administrowaniu i działalności wspierającej (o 2,4%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1,7%). Spadek odnotowano w przemyśle (o 2,0%), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (o 2,9%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 5,2%).

Rynek pracy w okresie styczeń–wrzesień 2023 r.

przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w przeliczeniu na etaty)	+0,5% r/r
stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu okresu)	5,0%

W okresie styczeń–wrzesień 2023 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było o 0,5% wyższe niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 2,5%). Wzrost wystąpił w 8 województwach – od 1,5% w małopolskim do 0,3% w podlaskim. W województwie lubelskim zatrudnienie utrzymało się na poziomie podobnym jak przed rokiem, a w pozostałych odnotowano spadek, najgłębszy w warmińsko-mazurskim (o 3,0%).

W końcu września 2023 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 776,0 tys. osób bezrobotnych, tj. o 25,7 tys. (3,2%) mniej niż przed rokiem. Spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych wystąpił w 13 województwach – od 6,4% w lubelskim do 0,8% w zachodniopomorskim.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu września 2023 r. wyniosła 5,0%, tj. o 0,1 p. proc. mniej niż przed rokiem. Spadek odnotowano w 11 województwach – od 0,5 p. proc. w lubelskim do po 0,1 p. proc. w dolnośląskim, mazowieckim i śląskim. W województwie świętokrzyskim stopa bezrobocia utrzymała się

na poziomie sprzed roku, a wzrost wystąpił w: lubuskim, pomorskim i zachodniopomorskim (po 0,1 p. proc.) oraz wielkopolskim (o 0,2 p. proc.). Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w województwach: wielkopolskim (3,0%), śląskim (3,7%), małopolskim i mazowieckim (po 4,1%); najwyższą – w: podkarpackim (8,3%), warmińsko-mazurskim (7,9%) i świętokrzyskim (7,6%).

Według wstępnych wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w 3 kwartale 2023 r. w porównaniu do 3 kwartału 2022 r. wzrosła liczba pracujących (o 1,1%), zwiększył się wskaźnik zatrudnienia (o 0,7 p. proc. do 56,8%). Spadła liczba bezrobotnych (o 5,4%), zmniejszyła się stopa bezrobocia (o 0,2 p. proc. do poziomu 2,7%). W skali roku poprawiła się relacja liczby osób niepracujących do pracujących: na 1 000 osób pracujących przypadało 761 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo (przed rokiem 781).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–wrzesień 2023 r.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw było o 12,0% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem wzrost o 13,3%). Wzrost odnotowano we wszystkich województwach – największy w warmińsko-mazurskim (o 13,5%), a następnie w dolnośląskim (o 13,2%), lubuskim i małopolskim (po 13,1%), najmniejszy – w podlaskim (o 10,1%), pomorskim (o 10,3%) i mazowieckim (o 11,1%). Rozpiętość relacji do średniego wynagrodzenia w kraju pomiędzy województwami o najwyższym i najniższym przeciętnym wynagrodzeniu brutto w sektorze przedsiębiorstw zmniejszyła się w skali roku o 2,1 p. proc. i wyniosła 33,4 p. proc.

Przeciętne miesięczne emerytury i renty brutto w okresie styczeń–wrzesień 2023 r. z pozarolniczego systemu

ubezpieczeń społecznych	+17,0%
rolników indywidualnych	+22,0%

Liczba emerytów i rencistów ogółem była o 0,6% większa niż w analogicznym okresie 2022 r. Tempo wzrostu emerytur i rent brutto było większe niż przed rokiem zarówno z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych (kiedy notowano wzrost o 9,1%), jak i rolników indywidualnych (przed rokiem wzrost o 4,8%).

Rolnictwo we wrześniu 2023 r.

Na rynku rolnym we wrześniu 2023 r., przeciętne ceny podstawowych produktów rolnych były niższe w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku. Wzrosły ceny ziemniaków i żywca rzeźnego wieprzowego.

Wyniki reprezentacyjnego badania pogłowia zwierząt gospodarskich według stanu w czerwcu 2023 r., wskazują na spadek w skali roku zarówno liczebności stada trzody chlewnej (o 1,8%), jak i stada bydła (o 1,4%). Zmniejszenie pogłowia trzody chlewnej notowano w 6 województwach, w granicach od 4,4% w podkarpackim do 22,7% w dolnośląskim. W pozostałych województwach wystąpił w granicach od 10,8% w małopolskim do 0,5% w świętokrzyskim. Liczebność bydła zmniejszyła się w 13 województwach, w granicach od 4,6% w świętokrzyskim do 0,2% w podlaskim. Wzrost wystąpił w województwach: opolskim, wielkopolskim i lubuskim – odpowiednio o 1,3%, 0,4% i 0,3%.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych 2023 r.
w okresie styczeń–wrzesień +13,2 % r/r
w 3 kwartale +9,7% r/r

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie styczeń–wrzesień br. był nieco wolniejszy niż rokiem. W tempie szybszym niż przeciętnie wzrosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 18,0%, od 19,2% w lubelskim do 16,9% w świętokrzyskim), związane z mieszkaniem (o 15,3%, w największym stopniu – w zachodniopomorskim – o 18,2%), edukacją (o 13,5%, najbardziej w warmińsko-mazurskim – o 16,4%) oraz rekreacją i kulturą (o 13,4%, szczególnie w świętokrzyskim – o 14,7%).

W 3 kwartale br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w porównaniu z analogicznym kwartałem ub. roku wzrosły we wszystkich województwach. W zachodniopomorskim, lubuskim, mazowieckim, małopolskim, podkarpackim, pomorskim, śląskim i warmińsko-mazurskim wzrost cen był wyższy niż średnio w kraju. Szczególnie wzrosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 12,9%), we wszystkich województwach, zwłaszcza w województwach: lubuskim, pomorskim, wielkopolskim, warmińsko-mazurskim, lubelskim i mazowieckim. Zmniejszyły się ceny związane z transportem (o 4,4%); spadek notowany był we wszystkich województwach, najgłębszy w wielkopolskim, podkarpackim i lubuskim.

Produkcja sprzedana przemysłu w okresie
styczeń–wrzesień 2023 r.

Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) była o 1,9% mniejsza niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 12,3%). Spadek produkcji przemysłowej wystąpił w 12 województwach – od 14,6% w pomorskim do 0,2% małopolskim i podlaskim. Wzrost odnotowano w: śląskim, podkarpackim, łódzkim i dolnośląskim (od 1,5% do 9,4%).

Produkcja budowlano-montażowa w okresie
styczeń–wrzesień 2023 r.

Produkcja budowlano-montażowa (w cenach stałych) zrealizowana w Polsce była o 2,3% większa w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku (wobec wzrostu o 8,9% przed rokiem).

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych
w okresie styczeń–wrzesień 2023 r.

wynik finansowy netto -3,8% r/r
wskaźnik rentowności obrotu:
brutto 5,7%
netto 4,7%

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych były niższe od uzyskanych przed rokiem. Słabsza niż przed rokiem była większość podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych. Dynamika przychodów ogółem wolniejsza niż kosztów ogółem wpłynęła na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów. Zmniejszyły się wskaźniki rentowności zarówno brutto i netto, jak i wskaźnik rentowności sprzedaży brutto. Pogorszenie większości wskaźników odnotowano w przedsiębiorstwach województw: pomorskiego, lubuskiego i podlaskiego, a poprawę – w przedsiębiorstwach województw: świętokrzyskiego, wielkopolskiego, opolskiego i mazowieckiego. W ogólnej liczbie badanych podmiotów zmniejszył się udział jednostek rentownych, również ich udział w przychodach był mniejszy od notowanego rok wcześniej.

Executive summary

National accounts in 3rd quarter of 2023

gross domestic product	+0.5% y/y
gross value added	+0.8% y/y

According to the preliminary estimate, in the 3rd quarter of 2023, the gross domestic product (GDP) increased by 0.5% in real terms compared to the 3rd quarter of last year (against an increase of 4.1% in the same period of 2022). The main reason for the GDP growth was the positive impact of net exports, which amounted to +5.9 percentage points (against +2.1 percentage points in the 2nd quarter of this year). The economy was negatively affected by domestic demand (-5.4 percentage points, compared to -2.7 percentage points in the 2nd quarter of 2022). This was due to the negative impact of accumulation (-6.5 percentage points, against -1.5 percentage points in the previous quarter), with the positive impact of total consumption (+1.1 percentage points, against -1.2 percentage points). The accumulation was negatively influenced by the increase in inventories (-7.7 percentage points compared to -3.0 percentage points) and the positive impact of investment demand (+1.2 percentage points against to +1.5 percentage points). Total consumption was positively influenced by public consumption (+0.6 percentage points, compared to +0.4 percentage points) and consumption in the household sector (+0.5 percentage points, against -1.6 percentage points).

Gross value added (GVA) in the national economy in the 3rd quarter of 2023 was higher by 0.8% compared to the same period in 2022. The largest annual increase was recorded in real estate market activities (by 6.0%), followed by in: information and communication (by 3.9%), public administration and national defense; compulsory social security; education; human health and social work activities in total (by 3.7%), accommodation and catering (by 3.6%). The GVA also increased in: construction (by 2.8%), professional, scientific and technical activities; administration and support service activities (by 2.4%) and trade; repair of motor vehicles (by 1.7%). A decline was recorded in industry (by 2.0%), financial and insurance activities (by 2.9%), and transportation and storage (by 5.2%).

Labor market in January–September 2023

average paid employment in business enterprise sector (converted into full-time equivalents)	+0.5% y/y
registered unemployment rate (as of the end of the period)	5.0%

In the period January–September 2023, average employment in the enterprise sector was 0.5% higher than a year ago (when an increase of 2.5% was recorded). The increase occurred in 8 voivodships – from 1.5% in the Małopolskie voivodship to 0.3% in Podlaskie. In the Lubelskie voivodship, employment remained at a level similar to the previous year, while in the remaining voivodships there was a decline, the deepest in Warmińsko-Mazurskie (by 3.0%).

At the end of September 2023, there were 776.0 thous. registered in labor offices unemployed persons, i.e. by 25.7 thous. (3.2%) less than a year ago. A decrease in the number of registered unemployed occurred in 13 voivodships – from 0.8% in Zachodniopomorskie to 6.4% in Lubelskie voivodship.

The registered unemployment rate at the end of September 2023 was 5.0%, i.e. by 0.1 percentage point less than a year ago.

A decrease was recorded in 11 voivodships – from 0.5 percentage points in the Lubelskie voivodship to 0.1 percentage point in Dolnośląskie, Mazowieckie and Śląskie. In the Świętokrzyskie voivodship, the unemployment rate remained at the level from last year, and an increase occurred in the Lubuskie, Pomorskie and Zachodniopomorskie voivodships (by 0.1 percentage points each) and in the Wielkopolskie voivodship (by 0.2 percentage points). The lowest unemployment rate was recorded in the following voivodships: Wielkopolskie (3.0%), Śląskie (3.7%), Małopolskie and Mazowieckie (4.1% each); the highest – in: Podkarpackie (8.3%), Warmińsko-Mazurskie voivodship (7.9%) and Świętokrzyskie voivodship (7.6%).

According to the preliminary results – Labor Force Survey of the population, in the 3rd quarter of 2023, compared to the 3rd quarter of 2022, the number of employed persons increased (by 1.1%), the employment rate increased (by 0.7 percentage points to 56.8%). The number of unemployed persons decreased (by 5.4%), and the unemployment rate decreased (by 0.2 percentage points to 2.7%). Over the year, the ratio of the number of unemployed to employed people improved: per 1 000 working persons, there were 761 unemployed or economically inactive persons (781 before).

Average monthly wages and salaries in enterprise sector in January–September of 2023

The average monthly wages and salaries in the enterprise sector was by 12.0% higher than in the same period last year (an increase of 13.3% the year before). The increase was recorded in all voivodships – the largest in Warmińsko-Mazurskie (by 13.5%), followed by Dolnośląskie (by 13.2%), Lubuskie and Małopolskie voivodships (13.1% each), the smallest – in Podlaskie (by 10, 1%), Pomorskie (by 10.3%) and Mazowieckie voivodship (by 11.1%). The difference in the relationship to the average salary in the country between the voivodships with the highest and the lowest average gross salary in the enterprise sector decreased by 2.1 percentage points per year and amounted to 33.4 percentage points.

Average monthly gross retirement and other pensions in January–September of 2023

from non-agricultural social security system	+17.0%
individual farmers	+22.0%

The total number of pensioners was 0.6% higher than in the same period of 2022. The growth rate of gross retirement and other pensions was higher than last year, both from the non-agricultural social security system (when an increase of 9.1% was recorded) and from individual farmers (increase by 4.8% last year).

Agriculture in September of 2023

On the agricultural market in September 2023, average prices of basic agricultural products were lower compared to the same month of the previous year. The prices of potatoes and pigs for slaughter increased.

The results of a representative survey of the livestock population as of June 2023 indicate an annual decrease in the size of both the pig herd (by 1.8%) and the cattle herd (by 1.4%). A reduction in the pig population was recorded in 6 voivodships, ranging from 22.7% in Śląskie to 4.4% in Podkarpackie voivodship. In other voivodships

Prices of consumer goods and services in 2023

in January–September	+13.2% y/y
3rd quarter	+9.7% y/y

it ranged from 0.5% in the Świętokrzyskie to 10.8% in Małopolskie voivodship. The number of cattle decreased in 13 voivodships, ranging from 0.2% in the Podlaskie to 4.6% in the Świętokrzyskie voivodship. The increase occurred in Opolskie, Wielkopolskie and Lubuskie voivodships – by 1.3%, 0.4% and 0.3%, respectively.

Increase in prices of consumer goods and services in the period January–September this year. was slightly slower than last year. The prices of food and non-alcoholic beverages increased faster than average rate (by 18.0%, from 19.2% in the Lubelskie voivodship to 16.9% in the Świętokrzyskie), related to dwellings (by 15.3%, to the greatest extent – in Zachodniopomorskie – by 18.2%), education (by 13.5%, especially in the Warmińsko-Mazurskie – by 16.4%) and recreation and entertainment (by 13.4%, especially in the Świętokrzyskie – by 14.7%).

In the 3rd quarter of this year the prices of consumer goods and services increased in all voivodships compared to the same quarter of last year. In the following voivodships: Zachodniopomorskie, Lubuskie, Mazowieckie, Małopolskie, Podkarpackie, Pomorskie, Śląskie and Warmińsko-Mazurskie price increases were higher than the average in the country. The prices of food and non-alcoholic beverages increased particularly (by 12.9%) in all voivodships, especially in the following: Lubuskie, Pomorskie, Wielkopolskie, Warmińsko-Mazurskie, Lubelskie and Mazowieckie. Transport prices decreased (by 4.4%); the decline was recorded in all voivodships, the deepest in the Wielkopolskie, Podkarpackie and Lubuskie.

Sold production of industry in January–September of 2023

Sold production of industry (at constant prices) was by 1.9% lower than a year ago (when an increase of 12.3% was recorded). The decline in industrial production occurred in 12 voivodships – from 14.6% in Pomorskie to 0.2% in Małopolskie and Podlaskie voivodships. An increase was recorded in Śląskie, Podkarpackie, Łódzkie and Dolnośląskie (from 1.5% to 9.4%).

Construction and assembly production in January–September of 2023

Construction and assembly production (at constant prices) in Poland was 2.3% higher compared to the same period of the previous year (compared to an increase of 8.9% the year before).

Financial results of non-financial enterprises in January–September of 2023

net financial result	-3.8% y/y
turnover profitability rate:	
gross	5.7%
net	4.7%

The financial results of the surveyed non-financial enterprises were lower than those obtained a year ago. Most of the basic economic and financial indicators were weaker than a year ago. The dynamics of total revenues was slower than that of total costs, which resulted in a deterioration of the cost level indicator. Both gross and net profitability ratios, as well as the gross sales profitability ratio, decreased. A deterioration in most indicators was recorded in enterprises of the Pomorskie, Lubuskie and Podlaskie, and an improvement – in enterprises of the Świętokrzyskie, Wielkopolskie, Opolskie and Mazowieckie. In the total number of entities surveyed, the share of profitable entities decreased, and their share in revenues was lower than that recorded a year earlier.

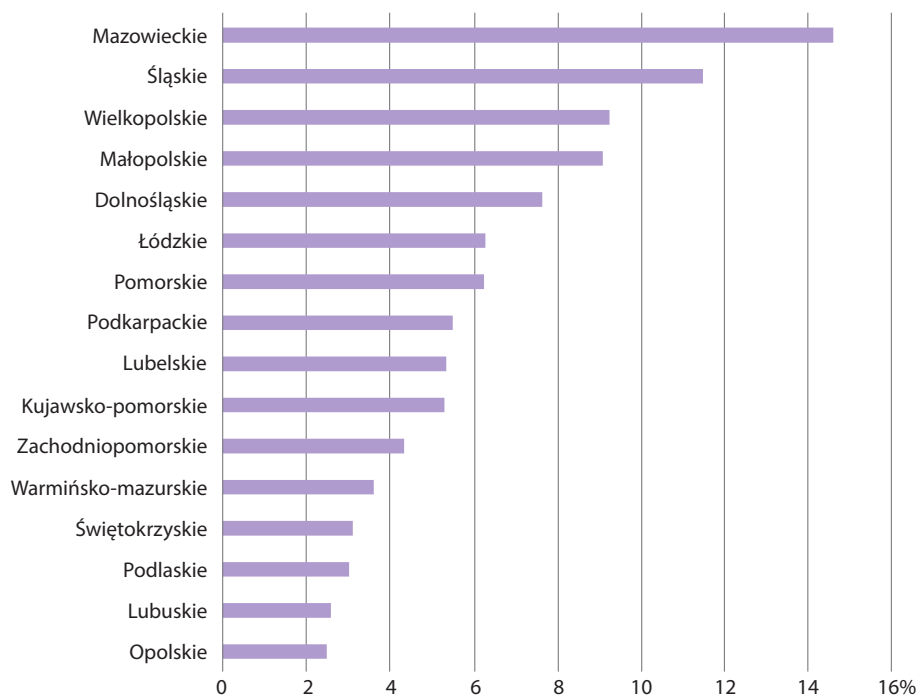
Ludność Population

Sytuację demograficzną w kraju w pierwszej połowie 2023 r. charakteryzowała mniejsza niż w analogicznym okresie 2022 r. liczba zarówno zgonów (209,4 tys., tj. o 10,7% mniej), jak i urodzeń żywych (139,0 tys., tj. o 9,5% mniej). Współczynnik przyrostu naturalnego osiągnął wartość minus 3,7‰ (wobec minus 4,3‰ w końcu czerwca 2022 r.). Wyższy niż przed rokiem był współczynnik salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały (0,1‰ wobec 0,0‰). Zmniejszyła się liczba małżeństw i rozwodów.

Ludność Polski w 1 półroczu 2023 r. liczyła **37 698,3 tys.** osób, tj. o 129,1 tys. mniej niż w analogicznym okresie roku 2022. Zmniejszenie populacji odnotowano w we wszystkich województwach, największe – w śląskim (o 26,9 tys.), a następnie w: łódzkim (o 15,3 tys.), lubelskim (o 12,7 tys.), kujawsko-pomorskim (o 10,0 tys.), dolnośląskim i świętokrzyskim (po 8,9 tys.) oraz zachodniopomorskim (o 8,8 tys.).

Udział ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności kraju w końcu czerwca 2023 r. obniżył się o 0,2 p. proc. w porównaniu z analogicznym okresem 2022 r. i wyniósł 59,5%. Wyższą niż przeciętnie wartość wskaźnika urbanizacji notowano w 8 województwach, w tym najwyższą w śląskim (75,8% wobec 76,0% przed rokiem), zachodniopomorskim (68,1% wobec 68,2%) i dolnośląskim (67,5% wobec 67,7%). Najniższy udział ludności miejskiej dotyczył województwa podkarpackiego (41,0%) – tu wartość wskaźnika zmniejszyła się o 0,2 p. proc. w porównaniu z końcem czerwca 2022 r.

Wykres 1. Udział liczby mieszkańców województw w ogólnej liczbie ludności Polski w 1 półroczu 2023 r.
Chart 1. Share of the population of voivodships in the total population of Poland in the first half of 2023

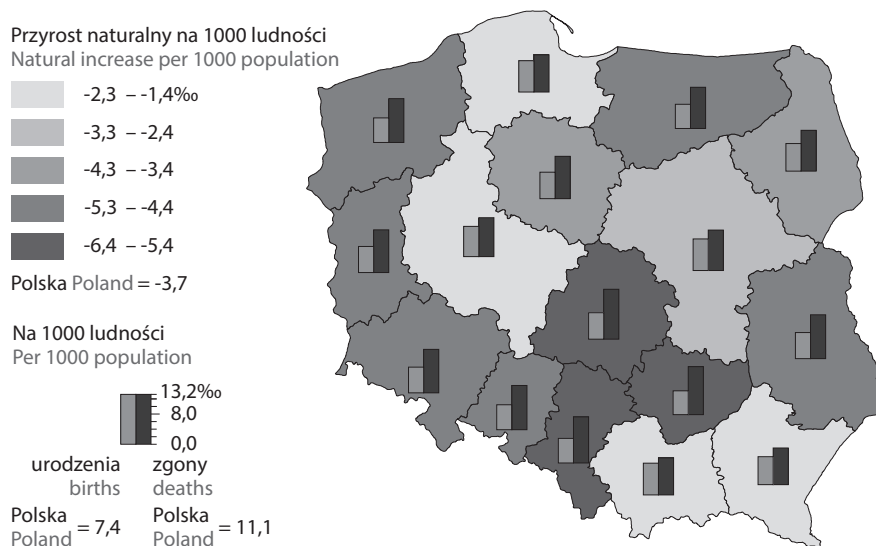
Od stycznia do końca czerwca 2023 r. zarejestrowano 139,0 tys. **urodzeń żywych**, tj. o 14,7 tys. mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Współczynnik urodzeń osiągnął wartość 7,4‰ (wobec 8,1‰ przed rokiem). W porównaniu z 1 półroczem 2022 r. zmniejszył się we wszystkich województwach: od 1,1 pkt w dolnośląskim do 0,3 pkt w lubuskim. Najniższe wartości dotyczyły: świętokrzyskiego (6,3‰), warmińsko-mazurskiego (6,4‰) oraz śląskiego i zachodniopomorskiego (po 6,5‰). Wyższą od średniej w kraju wartość notowano w: małopolskim i mazowieckim (po 8,4‰) oraz pomorskim (8,3‰) i wielkopolskim (8,0‰).

W 1 półroczu 2023 r. **zmarło** 209,4 tys. osób, tj. o 25,1 tys. mniej niż w analogicznym okresie 2022 r. Liczba zgonów w przeliczeniu na 1 000 ludności wyniosła 11,1 (12,4 w 1 półroczu 2022 r.). Najniższą liczbą zgonów na 1 000 mieszkańców charakteryzowały się województwa: podkarpackie (9,7), małopolskie (9,8) i pomorskie (9,9). Wyższą niż średnio w kraju wartość współczynnika odnotowano w 9 województwach, w tym najwyższą w: łódzkim (13,2‰), świętokrzyskim (12,7‰) i śląskim (12,2‰). W porównaniu z 1 półroczem 2022 r. współczynnik zgonów zmniejszył się we wszystkich województwach, w tym najwyraźniej w: dolnośląskim i podkarpackim (po 1,6 pkt do poziomu odpowiednio: 11,5‰ i 9,7‰), łódzkim (o 1,5 pkt do 13,2‰) oraz podlaskim, śląskim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim po 1,4 pkt (do poziomu odpowiednio: 10,8‰, 12,2‰ 12,7‰ oraz 10,9‰).

W 1 półroczu 2023 r. we wszystkich województwach przyrost naturalny (różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów) był ujemny. **Współczynnik przyrostu naturalnego** osiągnął wartość minus 3,7‰ (wobec minus 4,3‰ w końcu czerwca 2022 r.). Wartość powyżej średniej w kraju odnotowano w województwach: małopolskim (minus 1,4‰), pomorskim (minus 1,6‰), podkarpackim i wielkopolskim (po minus 2,3‰), mazowieckim (minus 2,4‰) oraz podlaskim (minus 3,5‰). W 1 półroczu 2023 r. najniższy przyrost naturalny odnotowano w świętokrzyskim (minus 6,4‰; minus 7,2‰ w 1 półroczu 2022 r.), łódzkim (minus 6,2‰ wobec minus 7,1‰) oraz śląskim (minus 5,7‰ wobec minus 6,3‰).

W 1 półroczu 2023 r. zmarło 560 dzieci w wieku poniżej 1 roku życia. Współczynnik wyrażający **liczbę zgonów niemowląt** na 1 000 urodzeń żywych kształtował się na poziomie 4,0‰ i w stosunku do wielkości notowanej w analogicznym okresie ubiegłego roku był wyższy o 0,2 pkt. W 7 województwach odnotowano wyższą wartość wskaźnika niż przeciętnie w kraju, w tym najwyższą w: kujawsko-pomorskim (5,3‰), pomorskim (5,2‰) i dolnośląskim (5,0‰). Najniższym poziomem wskaźnika zgonów niemowląt w końcu czerwca 2023 r. charakteryzowały się lubuskie (2,4‰; 2,5‰ przed rokiem) i lubelskie (2,9‰; 4,0‰ w 1 półroczu 2022 r.).

Mapa 1. Ruch naturalny ludności w 1 półroczu 2023 r.
Map 1. Vital statistic of the population in the first half of 2023

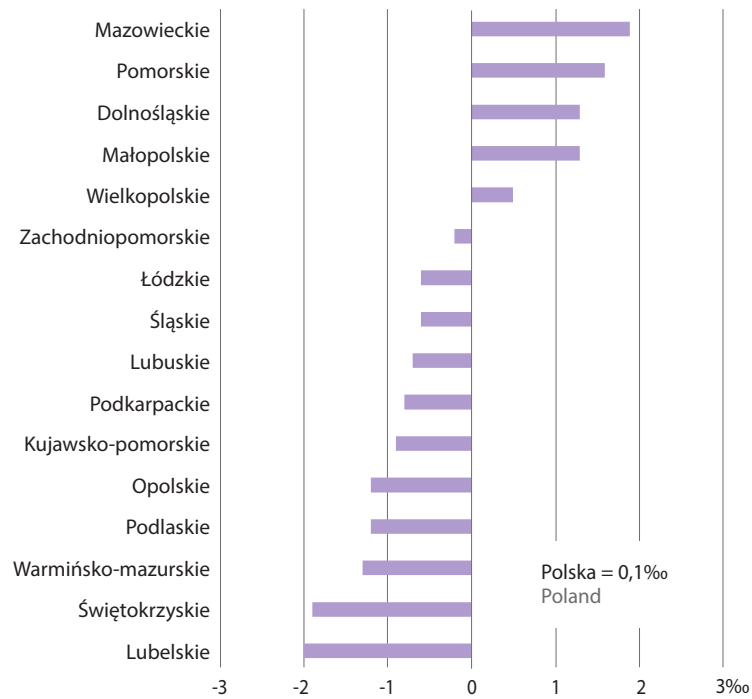
W 1 półroczu 2023 r. **saldo migracji** wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w przeliczeniu na 1 000 ludności wyniosło 0,1‰ (0,0‰ w analogicznym okresie 2022 r.). Dodatnie wartości notowano w: mazowieckim (1,9‰), pomorskim (1,6‰), dolnośląskim i małopolskim (po 1,3‰) oraz wielkopolskim (0,5‰). W pozostałych województwach wskaźnik był ujemny i kształtował się od minus 2,0‰ w lubelskim do minus 0,2‰ w zachodniopomorskim.

W pierwszych dwóch kwartałach 2023 r. zawarto 52,9 tys. **małżeństw** (wobec 57,6 tys. w pierwszym półroczu 2022 r.). Współczynnik małżeństw obniżył się o 0,2 pkt do poziomu 2,8‰ i kształtował się od 2,3‰ w świętokrzyskim do 3,1‰ w małopolskim.

Od stycznia do końca czerwca 2023 r. **rozwiódło się** 30,2 tys. par małżeńskich, tj. o 0,8 tys. mniej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Współczynnik rozwodów pozostał na tym samym poziomie co przed rokiem i wyniósł 1,6‰. Rozpiętość współczynnika kształtowała się od 1,1‰ w podkarpackim do 1,8‰ w dolnośląskim i łódzkim.

Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1 000 ludności w 1 półroczu 2023 r.

Chart 2. Net of internal and international migrations for permanent residence per 1 000 population in the first half of 2023

Rynek pracy Labour market

Przeciętne zatrudnienie¹ w sektorze przedsiębiorstw w okresie 1–3 kwartał 2023 r. było nieco większe niż przed rokiem. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych oraz stopa bezrobocia rejestrowanego kształtowały się poniżej poziomu z września 2022 r. Zmniejszyła się liczba zgłoszonych w urzędach ofert pracy.

Według wstępnych wyników **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności** za 3 kwartał 2023 r. wzrosła liczba pracujących i wskaźnik zatrudnienia. W ujęciu rocznym zmniejszyła się liczba bezrobotnych, obniżyła się stopa bezrobocia, zmalała liczba biernych zawodowo. Poprawiła się relacja osób niepracujących do pracujących.

Przeciętne zatrudnienie¹ w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosło 6 526,8 tys. osób i było o 0,5% wyższe niż przed rokiem (gdy notowano wzrost o 2,5%). Zwiększenie zatrudnienia odnotowano w 9 województwach; największe w małopolskim (o 1,5%), a następnie w wielkopolskim (o 1,3%), dolnośląskim i mazowieckim (po 1,1%). W pozostałych odnotowano spadek, najgłębszy w warmińsko-mazurskim (o 3,0%).

Wykres 3. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw okresie 1–3 kwartał 2022 r. i 2023 r. (zmiana w skali roku)

Chart 3. Average paid employment in the enterprise sector in the 1–3 quarter of 2022 and 2023 (changes in the year)

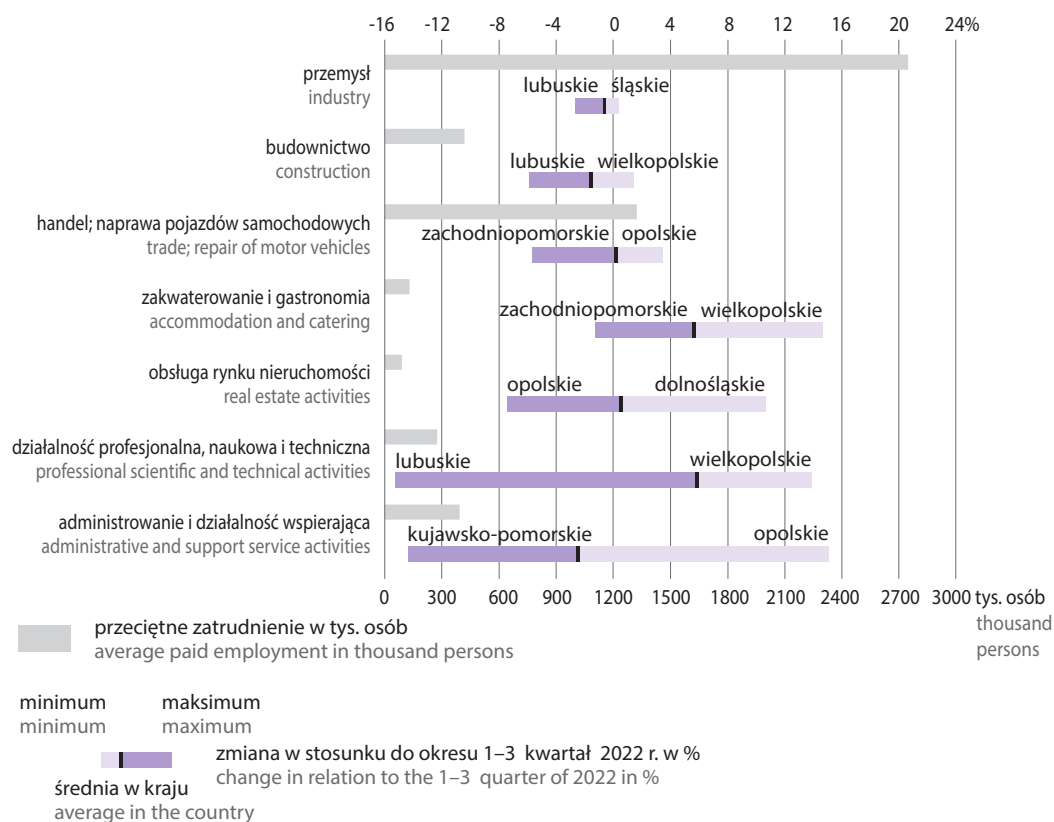

Wzrost zatrudnienia obserwowano w większości analizowanych sekcji – w największym stopniu w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 5,9%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 5,7%), a następnie w obsłudze rynku nieruchomości (o 0,6%) oraz handlu, naprawie pojazdów samochodowych (o 0,2%). Spadek wystąpił w administrowaniu i działalności wspierającej (o 2,4%), budownictwie (o 1,5%), przetwórstwie przemysłowym (o 0,9%) i przemyśle (o 0,6%).

¹ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób; w przeliczeniu na etaty.

Wykres 4. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w okresie 1–3 kwartał 2023 r. i jego zmiany w skali roku

Chart 4. Average paid employment in the enterprise sector in the 1–3 quarter 2023 and its annually changes

W końcu września 2023 r. w urzędach pracy **zarejestrowanych** było 776,0 tys. **osób bezrobotnych**, tj. o 25,7 tys. (3,2%) mniej niż we wrześniu ub. roku. Spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych odnotowano w 13 województwach, najgłębszy w lubelskim (o 6,4%), a następnie mazowieckim (o 5,8%), małopolskim (o 5,5%), śląskim (o 4,9%), podkarpackim (o 4,5%), łódzkim (o 4,3%) i kujawsko-pomorskim (o 3,6%); najmniejszy – w zachodniopomorskim (o 0,8%). Wzrost wystąpił w: wielkopolskim (o 4,8%), pomorskim (o 2,2%) i lubuskim (o 1,0%).

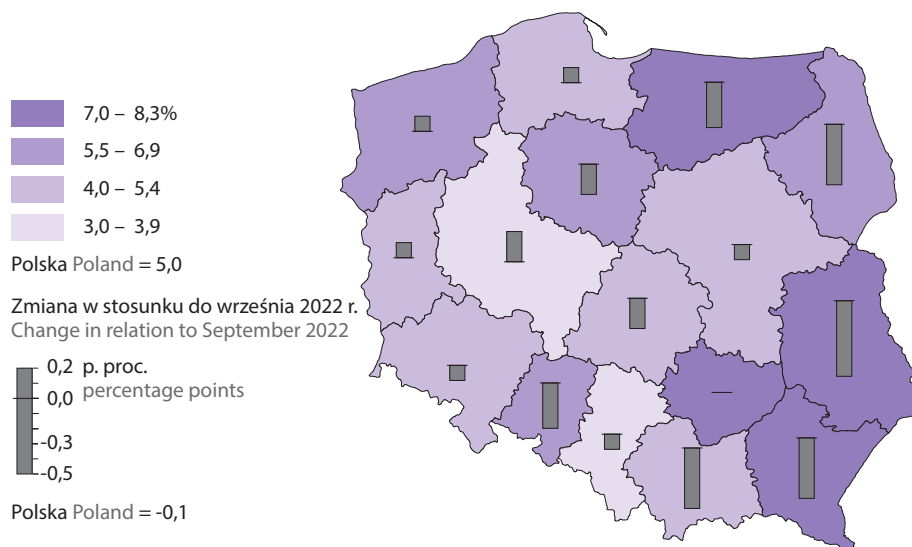
Stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła przeciętnie w kraju 5,0% i była niższa o 0,1 p. proc. w porównaniu z wrześniem 2022 r. Spadek odnotowano w 11 województwach: najgłębszy w lubelskim (o 0,5 p. proc.), a następnie – w: małopolskim, podkarpackim i podlaskim (po 0,4 p. proc.), opolskim i warmińsko-mazurskim (po 0,3 p. proc.), kujawsko-pomorskim i łódzkim (po 0,2 p. proc.), dolnośląskim, mazowieckim i śląskim (po 0,1 p. proc.). W województwie świętokrzyskim stopa bezrobocia pozostała na poziomie sprzed roku (7,6%), a wzrost wystąpił w wielkopolskim (o 0,2 p. proc.), oraz lubelskim, pomorskim i zachodniopomorskim (po 0,1 p. proc.).

Zmniejszyło się terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia (o 0,6 p. proc.). W końcu września 2023 r. różnica pomiędzy najniższą a najwyższą wartością stopy bezrobocia w województwach wynosiła 5,3 p. proc. (wielkopolskie – 3,0%; podkarpackie – 8,3%).

Do województw o wysokiej stopie bezrobocia, poza podkarpackim, należały: warmińsko-mazurskie (7,9%), świętokrzyskie (7,6%), lubelskie (7,3%), kujawsko-pomorskie (6,9%) i podlaskie (6,8%). Podobnie jak przed rokiem, najniższą stopę bezrobocia, poza wielkopolskim, odnotowano w śląskim (3,7%).

Mapa 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2023 r. Stan w dniu 30 września

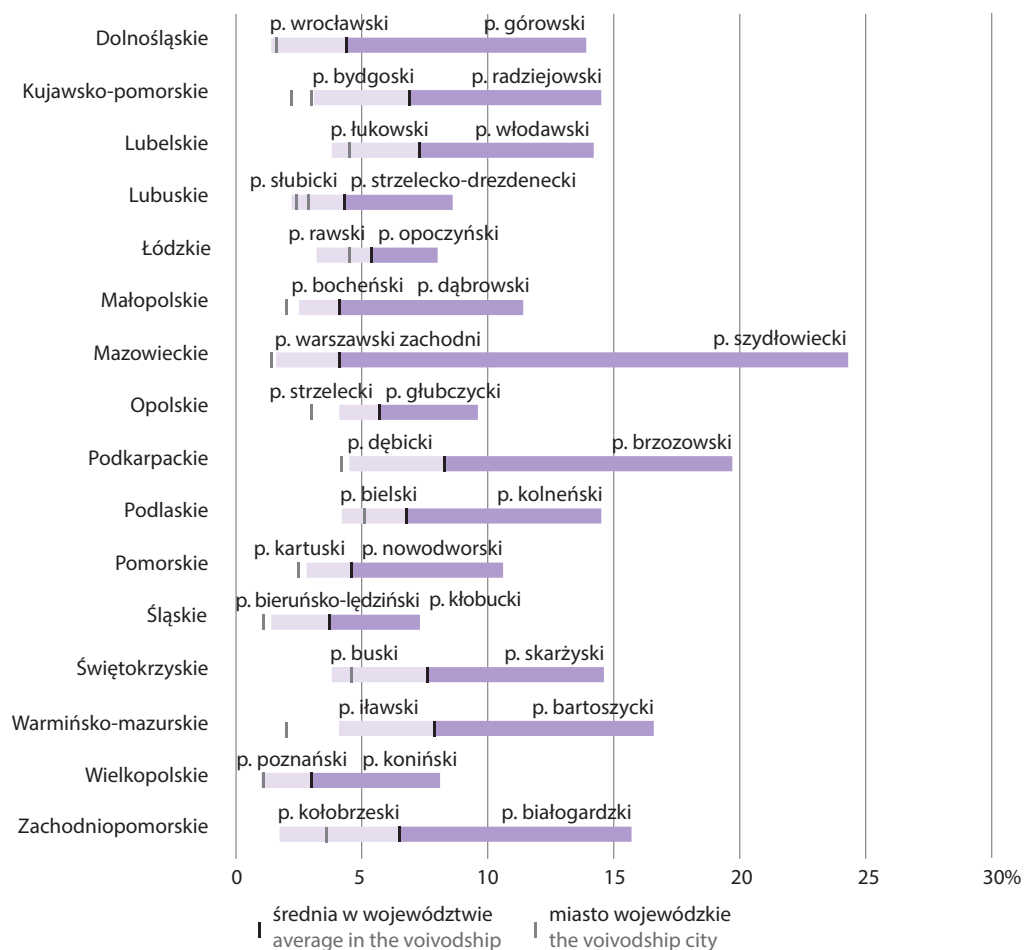
Map 2. Registered unemployment rate in 2023
As of 30 September

Analizując stopę bezrobocia na poziomie powiatów, w 15 województwach odnotowano zmniejszenie różnicy pomiędzy skrajnymi wartościami wskaźnika. Najgłębszy spadek zróżnicowania wystąpił w podlaskim (10,4 p. proc. wobec 13,1 p. proc. w końcu września 2022 r.). Zwiększenie zróżnicowania odnotowano w śląskim (7,0 p. proc. wobec 6,4 p. proc.). Największa dysproporcja wewnątrzwojewódzka utrzymała się w mazowieckim, gdzie w końcu września 2023 r. różnica pomiędzy najwyższą a najniższą wartością stopy bezrobocia wyniosła 23,0 p. proc. (24,4% w powiecie szydłowieckim oraz 1,4% w powiecie m.st. Warszawa) wobec 23,4 p. proc. we wrześniu 2022 r. Najmniejszą rozpiętość, podobnie jak w latach poprzednich, odnotowano w województwie łódzkim (4,9 p. proc.) – wyznaczała je stopa bezrobocia na poziomie 8,1% w powiecie opoczyńskim oraz 3,2% w powiecie rawskim.

Wykres 5. Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów w 2023 r. Stan w dniu 30 września

Chart 5. Registered unemployment rate by powiats in 2023
As of 30 September

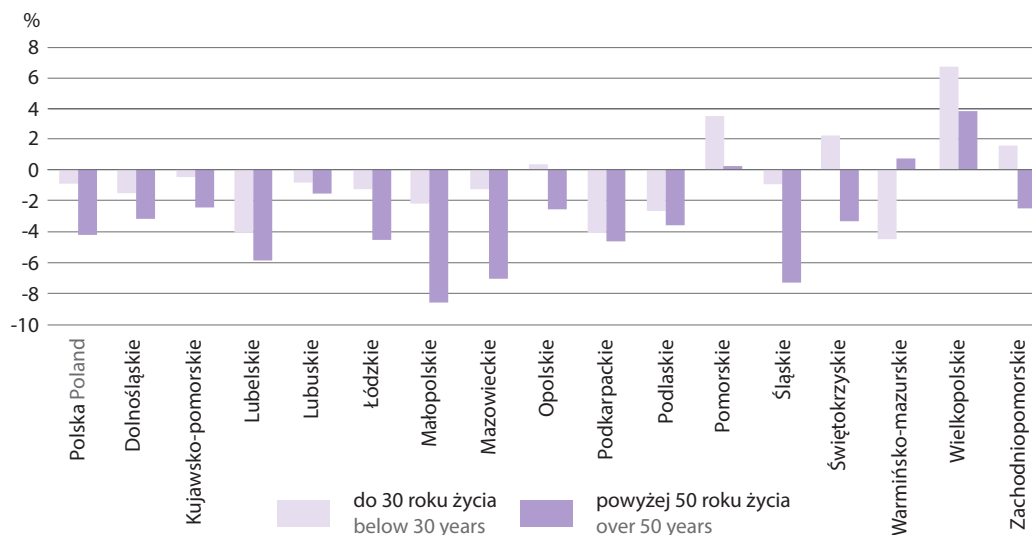
W końcu września 2023 r. wśród bezrobotnych zarejestrowanych było 379,6 tys. osób **długotrwale bezrobotnych**. Udział tej grupy w liczbie bezrobotnych zarejestrowanych wyniósł 48,9% (spadek o 4,0 p. proc.). Największy udział długotrwale bezrobotnych odnotowano w województwach: lubelskim (56,4%), podkarpackim (56,3%), podlaskim (55,0%), kujawsko-pomorskim (52,4%) i mazowieckim (51,2%); najmniejszy – w: lubuskim (37,5%), wielkopolskim (37,9%), śląskim (41,8%) i pomorskim (43,3%).

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych 192,0 tys. stanowiły osoby **do 30 roku życia**. Udział tej grupy wyniósł 24,7% (o 0,5 p. proc. więcej niż przed rokiem) – największy notowano w województwach: lubelskim (28,3%), wielkopolskim (27,6%), małopolskim i pomorskim (po 27,0%) oraz kujawsko-pomorskim i świętokrzyskim (po 26,3%); najmniejszy – w: dolnośląskim (21,1%), łódzkim (21,7%), zachodniopomorskim (22,3%) i śląskim (22,7%).

W kategorii **osób powyżej 50 roku życia** liczba bezrobotnych wynosiła 202,6 tys. osób, co stanowiło 26,1% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych (spadek o 0,3 p. proc. w porównaniu z końcem września 2022 r.). Największy udział tej grupy bezrobotnych odnotowano w województwach: opolskim (29,8%), łódzkim (29,0%), dolnośląskim (28,7%) i zachodniopomorskim (27,9%); najmniejszy – w: lubelskim (23,5%), pomorskim (23,7%), kujawsko-pomorskim (23,9%) i podkarpackim (24,5%).

Wykres 6. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych według wybranych grup wieku w 2023 r. (zmiana w skali roku) stan w dniu 30 września

Chart 6. Number of registered unemployed persons by selected age groups in 2023 (annual change) as of 30 September

Liczba bezrobotnych **korzystających ze świadczeń pomocy społecznej** wyniosła 9,5 tys. Najwięcej bezrobotnych pobierało świadczenia w województwach: kujawsko-pomorskim (1,4 tys.), dolnośląskim (1,3 tys.) i śląskim (1,0 tys.); najmniej – w zachodniopomorskim (74 osoby) i lubelskim (78 osób). Udział tej grupy bezrobotnych w skali roku nie zmienił się i wyniósł 1,2%. Największy odnotowano w: kujawsko-pomorskim (2,7%), dolnośląskim (2,4%) i warmińsko-mazurskim (2,3%), a najmniejszy – w lubelskim (0,1%) i zachodniopomorskim (0,2%).

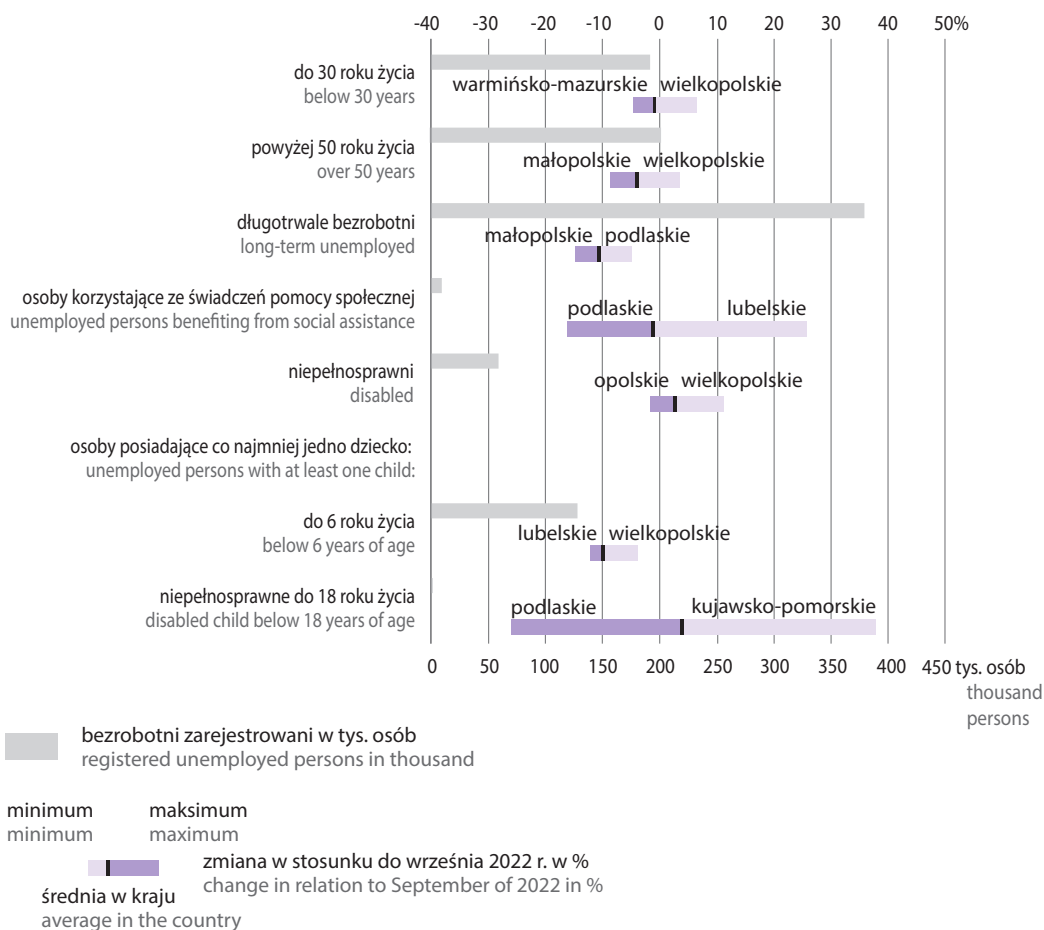
Liczba osób bezrobotnych **posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia** wyniosła 128,4 tys. Udział tej grupy w liczbie bezrobotnych zarejestrowanych zmniejszył się w skali roku o 1,3 p. proc. i wyniósł 16,5%; największy był w województwach: kujawsko-pomorskim (19,6%), pomorskim (19,2%) i warmińsko-mazurskim (18,6%); najmniejszy – w: mazowieckim (14,4%), podlaskim (14,5%), śląskim (14,6%) oraz łódzkim (14,9%).

Bezrobotni **posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia** stanowili 0,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w kraju. Ich liczba w końcu września 2023 r. wyniosła 1,7 tys.

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych 59,2 tys. stanowiły osoby **niepełnosprawne** (o 2,8% więcej niż przed rokiem). Niepełnosprawni stanowili 7,6% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w kraju. Największy udział tej grupy odnotowano w województwach: lubuskim (10,3%), pomorskim (9,4%) i dolnośląskim (9,3%); najmniejszy – w: kujawsko-pomorskim (5,4%), mazowieckim (5,8%) i zachodniopomorskim (5,9%).

Wykres 7. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy^a w 2023 r. Stan w dniu 30 września

Chart 7. Number of registered unemployed persons with a specific situation on the labour market^a in 2023 As of 30 September

a W podziale na kategorie bezrobotnych 1 osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.
 a The division by categories of unemployed may indicate one person more than once.

W okresie styczeń–wrzesień 2023 r. liczba **nowo zarejestrowanych** bezrobotnych zmniejszyła się o 1,0% i wyniosła 946,2 tys. Spadek wystąpił w 9 województwach od 6,1% w lubelskim do 0,2% w podkarpackim. W pozostałych województwach odnotowano wzrost od 2,3% w łódzkim do 0,3% w kujawsko-pomorskim.

Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny (728,2 tys. osób; o 2,1% więcej niż w analogicznym okresie 2022 r.) – ich udział w zbiorowości nowo zarejestrowanych wyniósł 77,0% (o 2,4 p. proc. więcej niż przed rokiem), od 81,9% w warmińsko-mazurskim do 72,0% w małopolskim.

W analizowanym okresie, poza osobami rejestrującymi się po raz kolejny, zarejestrowano także więcej bezrobotnych: zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (o 12,8%) oraz absolwentów (o 1,4%). Mniejsza niż przed rokiem była liczba rejestrujących się cudzoziemców (o 44,8%), dotychczas niepracujących (o 21,3%), długotrwale bezrobotnych (o 12,1%), osób bez kwalifikacji zawodowych (o 1,6%) oraz osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi (o 1,0%).

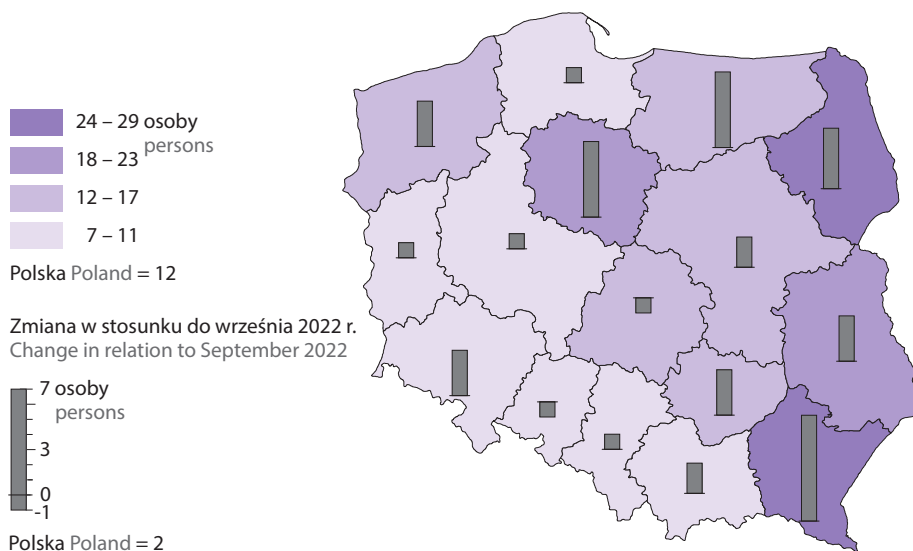
W ciągu trzech kwartałów 2023 r. z ewidencji bezrobotnych **skreślono** 982,5 tys. osób, tj. o 6,4% mniej niż przed rokiem. Głównym powodem wyrejestrowania było nadal podjęcie pracy. Osoby wykreślone z ewidencji z powodu podjęcia pracy stanowiły 52,4% ogółu bezrobotnych wyrejestrowanych – od 58,4% w podkarpackim do 48,6% w lubuskim.

W końcu września 2023 r. najwyższą stopę napływu bezrobotnych odnotowano w województwach: warmińsko-mazurskim (1,3%), a następnie – w: kujawsko-pomorskim i świętokrzyskim (po 1,1%), lubelskim, podkarpackim i zachodniopomorskim (po 1,0); najniższą – w: małopolskim, mazowieckim, śląskim i wielkopolskim (po 0,6%), przy średniej dla kraju 0,8%.

Liczba ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy (64,3 tys.) była o 18,4% mniejsza niż w analogicznym okresie 2022 r. (wobec spadku o 17,1% przed rokiem). W końcu września 2023 r. **na 1 ofertę pracy**, przypadało 12 osób bezrobotnych. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w województwach: lubuskim i śląskim (po 7 osób na 1 ofertę pracy), opolskim (8 osób), dolnośląskim i pomorskim (po 9); najmniej sprzyjająca – w: podkarpackim (29 osób na 1 ofertę pracy), podlaskim (28) i lubelskim (21).

Mapa 3. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na 1 ofertę pracy w 2023 r. Stan w dniu 30 września

Map 3. Number of registered unemployed persons per one job offer in 2023 As of 30 September

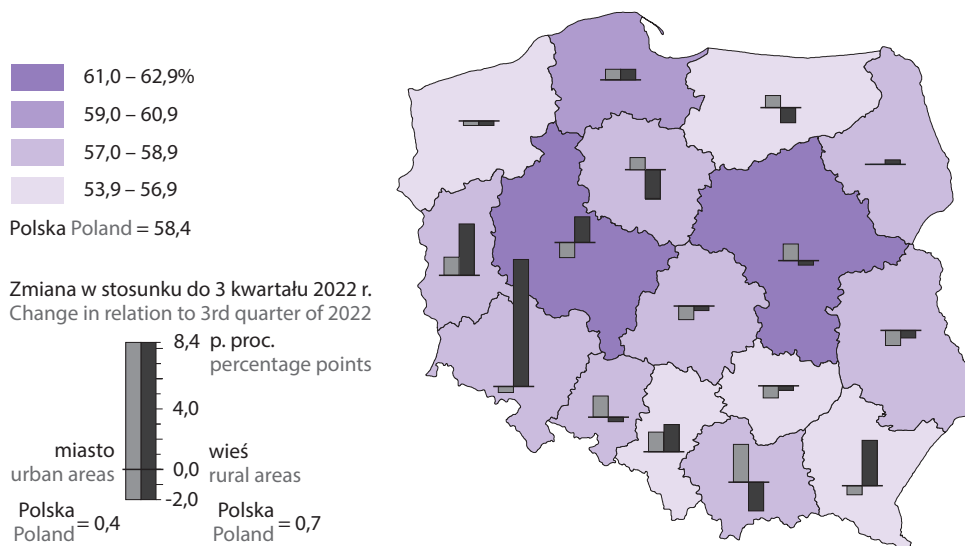

Według wstępnych wyników **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)** w 3 kwartale 2023 r. zbiorowość aktywnych zawodowo liczyła 17 348 tys. (wzrost o 156 tys., tj. o 0,9% w porównaniu z 3 kwartałem 2022 r.). Zwiększenie liczby osób aktywnych zawodowo odnotowano w 11 województwach – największe w: dolnośląskim (o 4,3%), lubuskim (o 3,4%), podkarpackim (o 2,9%) i śląskim (o 2,4%). Ubytek obserwowano w: lubelskim i łódzkim (po 1,4%), świętokrzyskim (o 1,1%) oraz kujawsko-pomorskim i zachodniopomorskim (o 0,7%).

Współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 58,4% i był o 0,6 p. proc. wyższy niż w 3 kwartale 2022 r. Wzrost odnotowano w 11 województwach – największy w: dolnośląskim (o 2,4 p. proc.), lubuskim (o 1,9 p. proc.), podkarpackim (o 1,5 p. proc.) i śląskim (o 1,4 p. proc.). Spadek wystąpił w: w lubelskim i łódzkim (po 0,7 p. proc.), kujawsko-pomorskim i świętokrzyskim (po 0,5 p. proc.) oraz zachodniopomorskim (o 0,3 p. proc.). Najwyższą wartość współczynnika obserwowano w województwach: mazowieckim (62,9%), wielkopolskim (61,0%) i pomorskim (59,0%); najniższą – w podkarpackim (53,9%) i śląskim (56,1%). Odnotowano wzrost współczynnika aktywności zawodowej zarówno kobiet (o 0,9 p. proc. do 51,5%), jak i mężczyzn (o 0,1 p. proc. do 65,8%). Współczynnik aktywności na wsi osiągnął wartość 58,9% (wzrost o 0,7 p. proc.); w miastach – 58,0% (wzrost o 0,4 p. proc.).

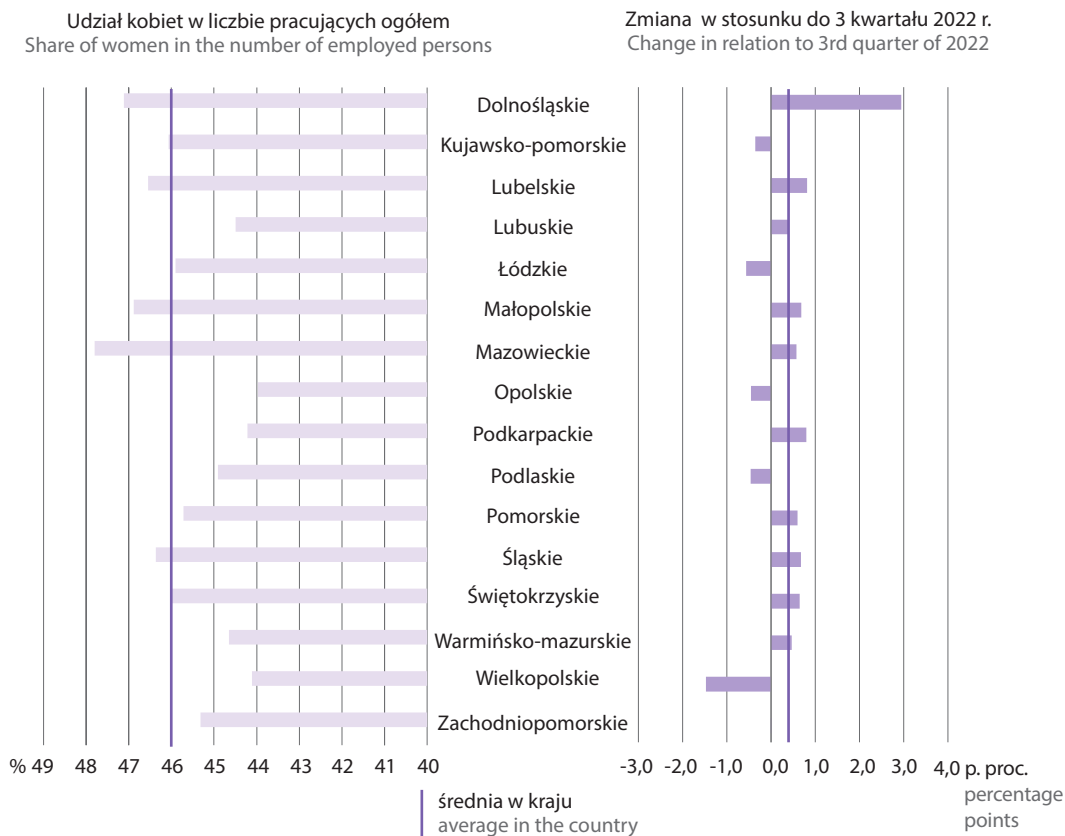
Mapa 4.
Map 4.

Współczynnik aktywności zawodowej w 3 kwartale 2023 r. i jego zmiany w podziale na miasto i wieś
Activity rate in 3rd quarter of 2023 and its changes by urban and rural areas

Liczba pracujących wyniosła 16 873 tys. osób i w skali roku zwiększyła się o 183 tys. (tj. o 1,1%). Wzrosła zarówno liczba pracujących kobiet (o 148 tys. do 7 764 tys.), jak i mężczyzn (o 35 tys. do 9 109 tys.). W skali roku zwiększenie liczby pracujących odnotowano w 11 województwach, w tym największe w: dolnośląskim (o 4,6%), podkarpackim (o 4,1%) i lubuskim (o 3,2%). W pozostałych województwach notowano spadek – od 1,4% w łódzkim do 0,2% w świętokrzyskim.

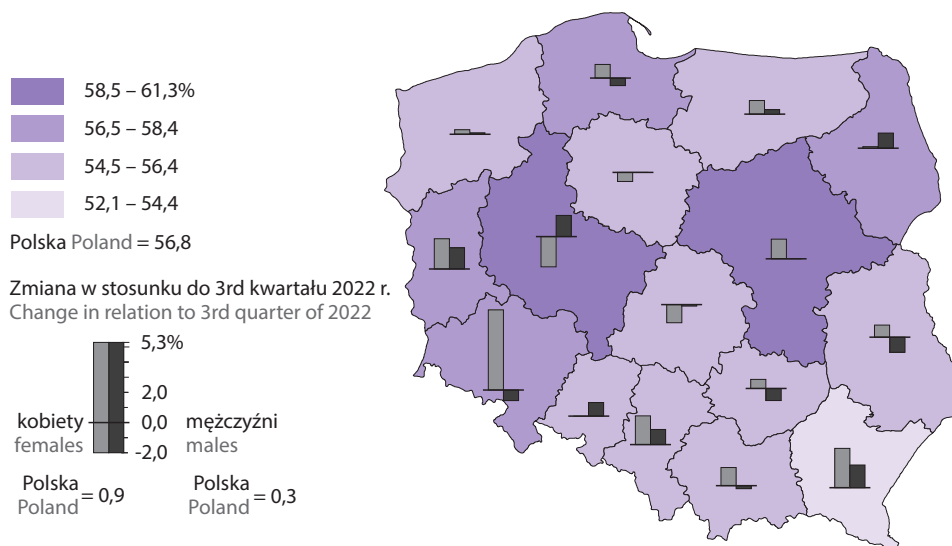
Wykres 8. Udział kobiet w liczbie pracujących ogółem w 3 kwartale 2023 r.
 Chart 8. Share of women in the total number of employees in 3rd quarter of 2023

Wskaźnik zatrudnienia w 3 kwartale 2023 r. wzrósł w skali roku o 0,7 p. proc. do 56,8%. Najwyższą wartość odnotowano w województwie mazowieckim (61,3%), najniższą – w podkarpackim (52,1%). W 11 województwach notowano wzrost wskaźnika w skali roku, w tym największy w: dolnośląskim (o 2,5 p. proc.), podkarpackim (o 2,1 p. proc.), lubuskim (o 1,8 p. proc.) i śląskim (o 1,5 p. proc.). W pozostałych województwach wskaźnik obniżył się – od 0,7 p. proc. w łódzkim do 0,1 p. proc. w lubelskim i świętokrzyskim. Wskaźnik zatrudnienia kobiet wzrósł o 0,9 p. proc. do 50,1%; mężczyzn – o 0,3 p. proc. do 64,0%.

Mapa 5.
Map 5.

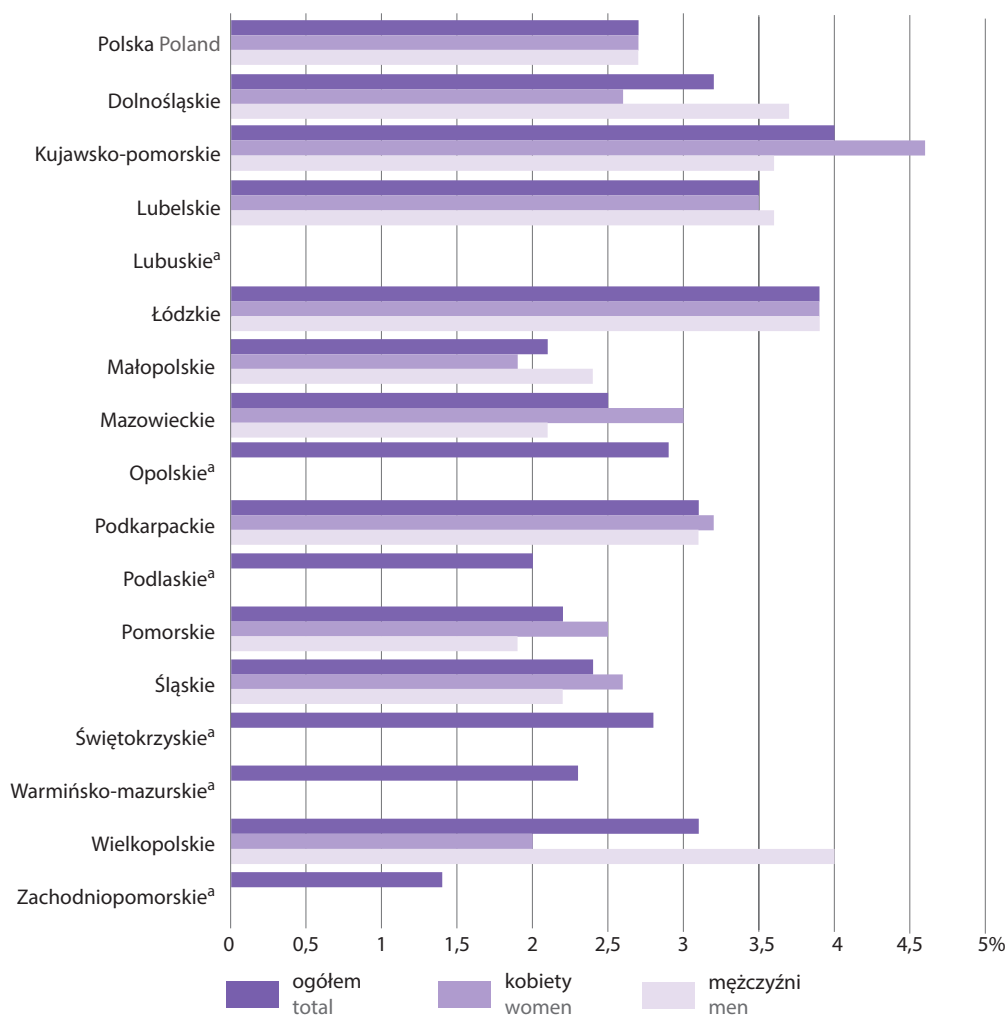
Wskaźnik zatrudnienia i zmiana liczby pracujących według płci w 3 kwartale 2023 r.
Employment rate and change in the number of employed persons by sex in 3rd quarter of 2023

W 3 kwartale 2023 r. liczba bezrobotnych według BAEL wyniosła 475 tys. osób i w skali roku zmniejszyła się o 27 tys. osób (tj. o 5,4%). W województwie lubuskim liczba bezrobotnych nie przekroczyła 10 tys., stąd – z uwagi na reprezentacyjną metodę badania BAEL – dane nie są publikowane. Liczba bezrobotnych zmniejszyła się w 12 województwach – od 37,5% w zachodniopomorskim do 1,4% w mazowieckim. W 3 województwach nastąpił wzrost w: wielkopolskim (o 62,5%), pomorskim (o 43,8%) i opolskim (o 9,1%).

Stopy bezrobocia według BAEL w 3 kwartale 2023 r. wyniosła średnio 2,7% (spadek o 0,2 p. proc. porównaniu z analogicznym okresem 2022 r.). Ze względu na reprezentacyjną metodę badania BAEL dla województwa lubuskiego wartość stopy bezrobocia nie została podana. Najniższa wartość wskaźnika wystąpiła w województwie zachodniopomorskim (1,2%), najwyższa – w kujawsko-pomorskim (4,0%). Spadek stopy bezrobocia wystąpił w 12 województwach, najgłębszy w: podkarpackim (o 1,3 p. proc.) i lubelskim (o 1,1 p. proc.). Stopa bezrobocia wzrosła w: wielkopolskim (o 1,2 p. proc.), pomorskim (o 0,7 p. proc.) i opolskim (o 0,2 p. proc.).

Wykres 9. Stopa bezrobocia według BAEL w 3 kwartale 2023 r.
Chart 9. Unemployment rate according to LFS basis in 3rd quarter of 2023

^a Wartość stopy bezrobocia nie może być pokazana ze względu na losowy błąd próby.
^a The value of unemployment rate cannot be displayed because of high sampling error.

Stopa bezrobocia **kobiet** w 3 kwartale 2023 r. ukształtowała się na poziomie 2,7% (tj. o 0,2 p. proc. niższym niż przed rokiem). Najniższa wartość wskaźnika wystąpiła w województwie małopolskim (1,9%), najwyższa – w kujawsko-pomorskim (4,6%). Ze względu na reprezentacyjną metodę badania BAEL, stopa bezrobocia kobiet w województwach: lubuskim, opolskim, podlaskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim nie została podana.

Stopa bezrobocia **mężczyzn** wyniosła 2,7% i w skali roku zmniejszyła się o 0,3 p. proc. Najniższa wartość wskaźnika wystąpiła w województwie pomorskim (1,9%); najwyższa – w wielkopolskim (4,0%). Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania BAEL, stopa bezrobocia mężczyzn w województwach: lubuskim, opolskim, podlaskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim nie została podana.

W 3 kwartale 2023 r. stopa bezrobocia **w miastach** wyniosła 2,9% i była o 0,2 p. proc. wyższa niż przed rokiem. Rozpiętość wskaźnika kształtowała się od 4,8% w kujawsko-pomorskim do 2,2% w pomorskim. Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania BAEL, stopa bezrobocia w miastach w województwach: lubuskim, opolskim, podkarpackim, podlaskim, świętokrzyskim i zachodniopomorskim nie została podana. W 3 kwartale 2023 r. stopa bezrobocia **na wsi** zmniejszyła się w stosunku do 3 kwartału 2022 r.

o 0,7 p. proc. i kształtowała się na poziomie 2,5%. Najniższą wartość obserwowano w województwie małopolskim (1,6%), najwyższą – w podkarpackim (4,2%). Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania BAEL, stopa bezrobocia na wsi w województwach: dolnośląskim, lubuskim, opolskim, podlaskim, pomorskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim nie została podana.

Populacja **biernych zawodowo** zmniejszyła się w skali roku o 1,3% i wyniosła 12 372 tys. osób, co stanowiło 41,6% ogółu ludności w wieku 15–89 lat (42,2% w 3 kwartale 2022 r.). Zmniejszenie liczby osób biernych zawodowo odnotowano w 11 województwach – najgłębszy spadek wystąpił w dolnośląskim (o 5,5%) i lubuskim (o 4,4%); najmniejszy – w podlaskim (o 0,3%) oraz małopolskim i warmińsko-mazurskim (po 0,4%). W pozostałych województwach notowano wzrost liczby biernych zawodowo od 1,7% w łódzkim do 0,7% w zachodniopomorskim.

Liczba osób niepracujących przypadająca na 1 000 osób pracujących w 3 kwartale 2023 r. wyniosła 761 (781 osoby przed rokiem). Ubytek odnotowano w 11 województwach, najgłębszy w dolnośląskim (z 844 do 763 osób), podkarpackim (z 999 do 918 osób) i śląskim (z 876 do 825 osób). W pozostałych województwach relacja pogorszyła się, najbardziej – w łódzkim (z 776 do 798 osób) i wielkopolskim (z 679 do 691). Najkorzystniejsza relacja osób niepracujących do pracujących wystąpiła w województwie mazowieckim (na 1 000 osób pracujących przypadły tu 633 osoby niepracujące). Najmniej korzystna – w podkarpackim (918). Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania BAEL, w województwie lubuskim dla 3 kwartału zarówno dla 2022 r., jak i roku bieżącego, relacja niepracujących do pracujących nie została obliczona.

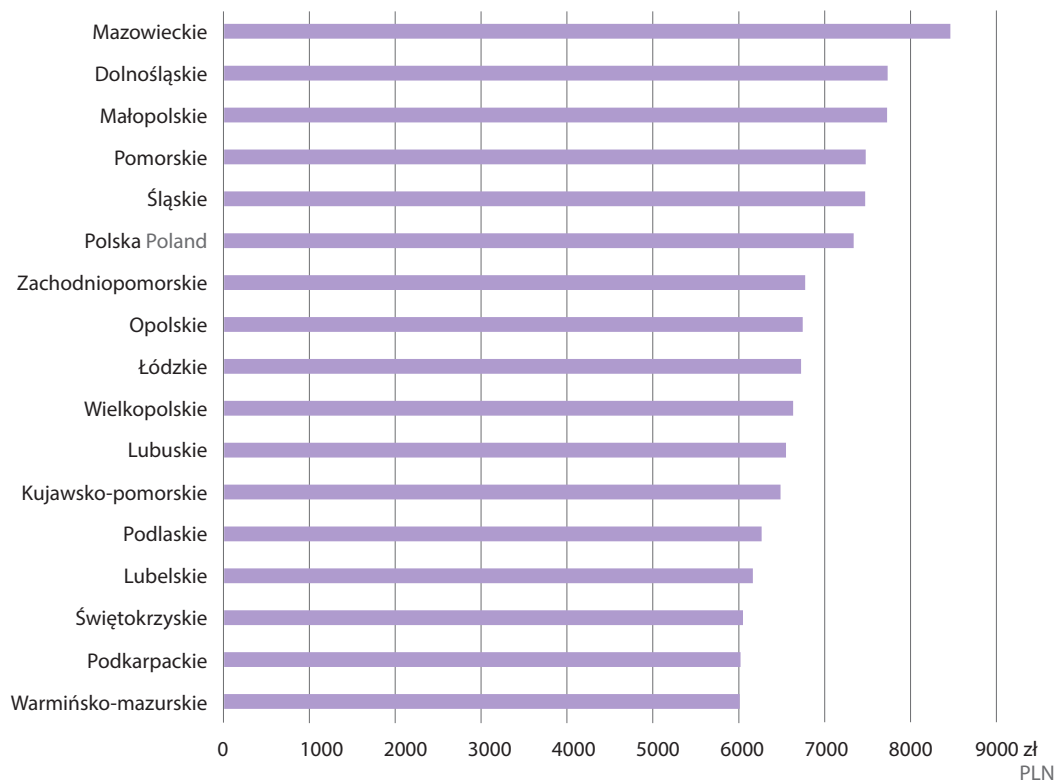
Wynagrodzenia Wages and salaries

W okresie styczeń–wrzesień 2023 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrosły wynagrodzenia zarówno w przemyśle, jak i w budownictwie.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosło 7 336,43 zł i było o 12,0% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem wzrost o 13,3%). Wzrost wynagrodzeń odnotowano we wszystkich województwach – największy w warmińsko-mazurskim (o 13,5%), a następnie dolnośląskim (o 13,2%) oraz lubuskim i małopolskim (po 13,1%); najmniejszy – w: podlaskim (o 10,1%), pomorskim (o 10,3%) i mazowieckim (o 11,1%).

Najwyższy poziom wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw nadal utrzymywał się w województwie mazowieckim (115,3% średniej krajowej). Wynagrodzenia wyższe niż średnio w Polsce odnotowano również w: dolnośląskim (o 5,4%), małopolskim (o 5,3%), pomorskim (o 1,9%) oraz śląskim (o 1,8%). Podobnie jak w okresach poprzednich, najniższy poziom wynagrodzeń wystąpił w warmińsko-mazurskim (o 18,1% mniej niż średnio w kraju). W grupie województw o najniższym wynagrodzeniu znalazły się także: podkarpackie, świętokrzyskie, lubelskie i podlaskie (odpowiednio o: 18,0%, 17,6%, 16,0% i 14,6% mniej niż średnio w kraju).

Wykres 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w okresie 1–3 kwartał 2023 r.
Chart 10 Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 1–3 quarter of 2023

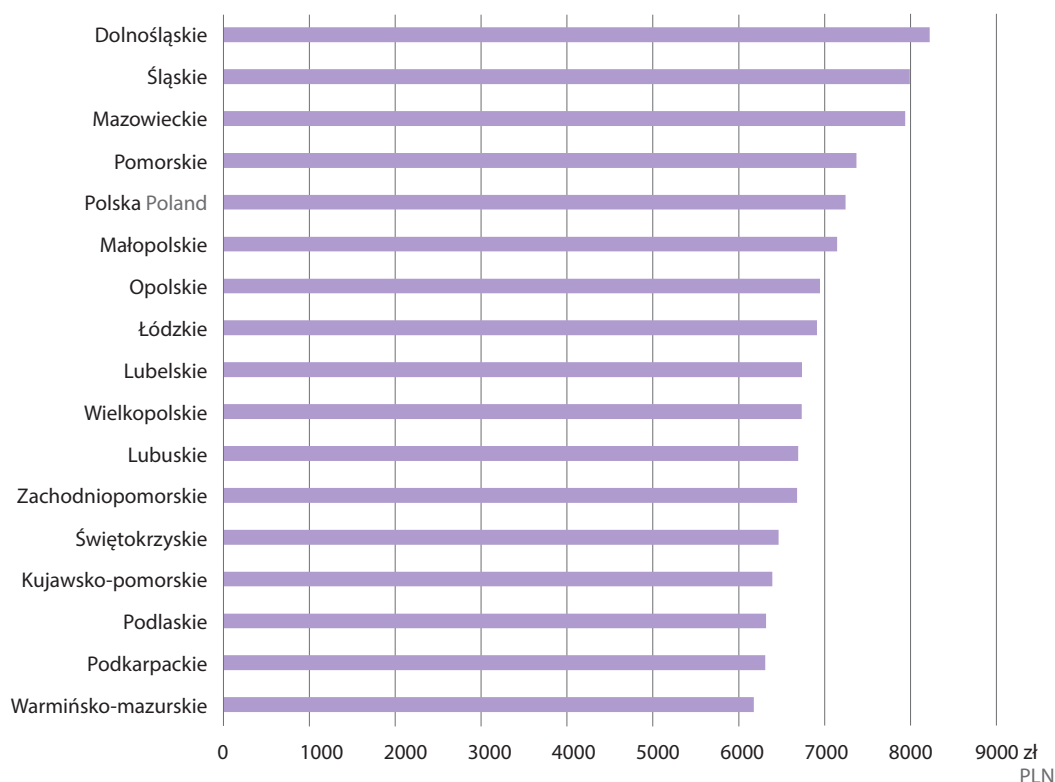
Relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw do średniej krajowej, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, poprawiła się w 12 województwach, w tym najwyraźniej

w: dolnośląskim i warmińsko-mazurskim (po 1,1 p. proc.) oraz małopolskim (o 1,0 p. proc.). Pogorszenie obserwowano w: pomorskim (o 1,6 p. proc.), podlaskim (o 1,5 p. proc.), mazowieckim (o 1,0 p. proc.) oraz nieznaczące – w wielkopolskim.

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu w sektorze przedsiębiorstw zmniejszyła się o 2,1 p. proc. i wyniosła 33,4 p. proc.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przemyśle w okresie styczeń–wrzesień 2023 r. wyniosło 7 243,26 zł i było 11,7% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem notowano wzrost o 11,8%). Wzrost odnotowano we wszystkich województwach, w tym największy w podkarpackim (o 13,5%), a następnie w: kujawsko-pomorskim (o 13,2%), dolnośląskim (o 13,0%), warmińsko-mazurskim (o 12,8%) i lubelskim (12,6%). Najmniej wzrosły przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle w pomorskim (o 9,6%), podlaskim (o 9,8%), zachodniopomorskim (o 10,3%) i wielkopolskim (o 10,5%).

Wykres 11. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle w okresie 1–3 kwartał 2023 r.
Chart 11 Average monthly gross wages and salaries in industry in 1–3 quarter of 2023

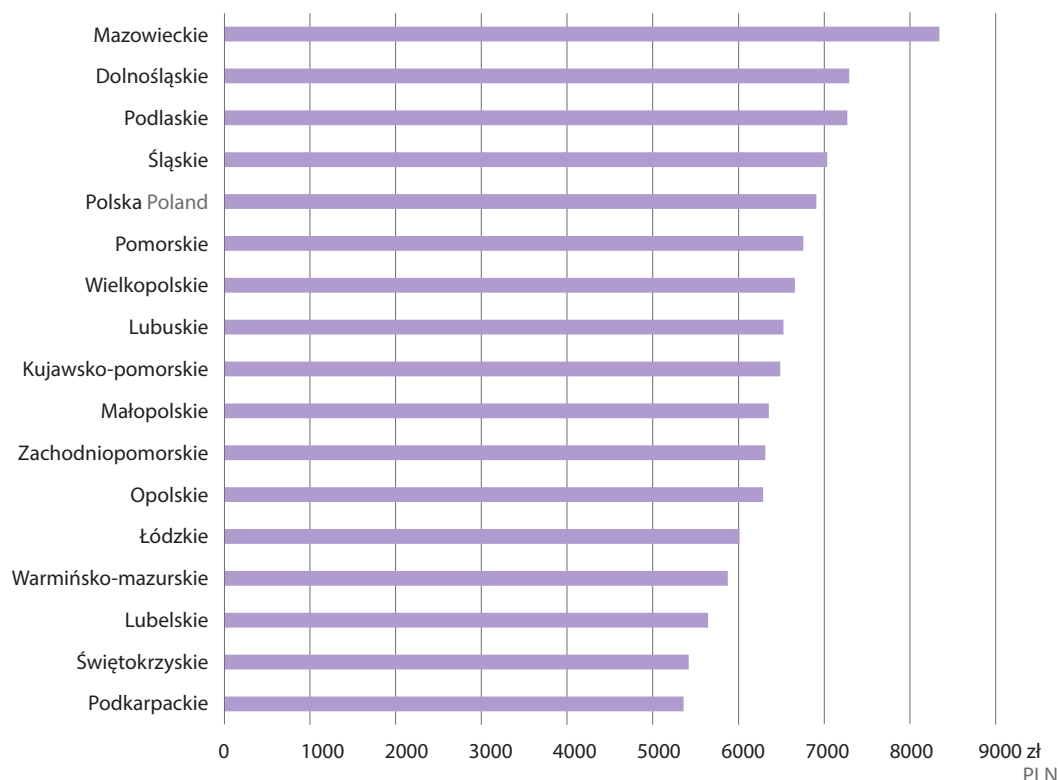
Wynagrodzenia w przemyśle były wyższe niż średnio w kraju w 4 województwach: dolnośląskim (o 13,5%), śląskim (o 10,3%), mazowieckim (o 9,6%) oraz pomorskim (o 1,7%). W pozostałych województwach kształtowały się poniżej średniej krajowej; najniższe nadal notowano w: warmińsko-mazurskim, podkarpackim, podlaskim, kujawsko-pomorskim i świętokrzyskim (odpowiednio o: 14,8%, 12,9%, 12,8%, 11,8% i 10,8% mniej niż średnio w kraju).

W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w przemyśle do średniej krajowej poprawiła się w 10 województwach – od 1,4 p. proc. w podkarpackim do po 0,1 p. proc. w łódzkim i małopolskim. Pogorszenie (od 1,9 p. proc. do 0,3 p. proc.) dotyczyło: pomorskiego, podlaskiego, zachodniopomorskiego, wielkopolskiego, mazowieckiego i lubuskiego.

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym wynagrodzeniu w przemyśle zwiększyła się o 0,5 p. proc. i wyniosła 28,3 p. proc.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w budownictwie w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosło 6 905,77 zł i było o 6,9% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem wzrost o 13,1%). Wzrost wynagrodzeń odnotowano w 15 województwach, największy – w: lubuskim (o 18,9%), kujawsko-pomorskim (o 15,0%), zachodniopomorskim (o 14,7%) i śląskim (14,6%); najmniejszy – w: pomorskim (o 2,9%), podlaskim (o 3,7%) i łódzkim (o 5,9%). W mazowieckim wynagrodzenia w budownictwie w porównaniu z analogicznym okresem 2022 r. było niższe o 2,0%, mimo to województwo nadal charakteryzowało się najwyższym poziomem przeciętnych wynagrodzeń – 120,8% średniej krajowej.

Wykres 12. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie w okresie 1–3 kwartał 2023 r.
Chart 12 Average monthly gross wages and salaries in construction in 1–3 quarter of 2023

W kolejnych pod względem wysokości wynagrodzeń województwach dolnośląskim, podlaskim i śląskim płace były wyższe niż przeciętnie w kraju odpowiednio o: 5,6%, 5,2% i 1,8%. W pozostałych województwach wynagrodzenia były niższe od średniej krajowej, w tym najniższe w: podkarpackim (o 22,4%), świętokrzyskim (o 21,6%), lubelskim (o 18,3%), warmińsko-mazurskim (o 15,0%) i łódzkim (o 13,0%).

W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w budownictwie do średniej krajowej poprawia się w 11 województwach, w tym najbardziej w lubuskim (o 9,5 p. proc.), śląskim (o 6,8 p. proc.), kujawsko-pomorskim (o 6,6 p. proc.) i zachodniopomorskim (o 6,2 p. proc.). W pozostałych województwach relacja pogorszyła się – najbardziej w mazowieckim (o 11,0 p. proc.).

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym wynagrodzeniu w budownictwie wyniosła 43,3 p. proc. i w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku była mniejsza o 13,9 p. proc.

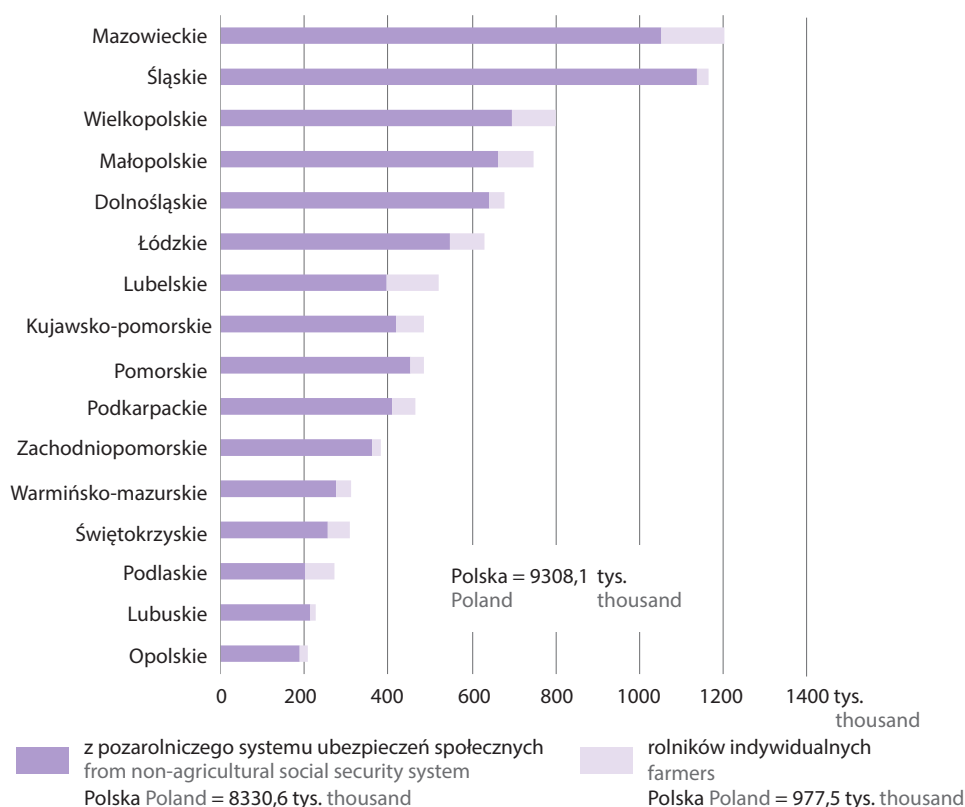
Emerytury i renty¹

Retirement and other pensions

Przeciętna liczba emerytów i rencistów w okresie 1–3 kwartał 2023 r. była wyższa niż przed rokiem. Obserwowano wzrost przeciętnej liczby emerytów i rencistów pobierających świadczenia z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przy zmniejszeniu liczby osób pobierających świadczenia dla rolników indywidualnych. W skali roku zwiększyła się zarówno przeciętna miesięczna emerytura i renta z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, jak i rolników indywidualnych. Tempo wzrostu obu kategorii świadczeń było wyraźnie wyższe niż przed rokiem.

Przeciętna liczba emerytów i rencistów ogółem w okresie 1–3 kwartał 2023 r. wynosiła 9 308,1 tys. osób i była o 0,6% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost liczby emerytów i rencistów obserwowano w 15 województwach – największy w: podlaskim i warmińsko-mazurskim (po 1,1%) oraz mazowieckim, pomorskim i wielkopolskim (po 0,9%). Ubytek odnotowano w śląskim (o 0,2%).

Wykres 13. Przeciętna liczba emerytów i rencistów w okresie 1–3 kwartał 2023 r.
Chart 13. Average number of retirees and pensioners in 1–3 quarter 2023

¹ Informacje w podziale na województwa prezentowane są bez emerytur i rent wypłacanych przez: Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Sprawiedliwości oraz bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

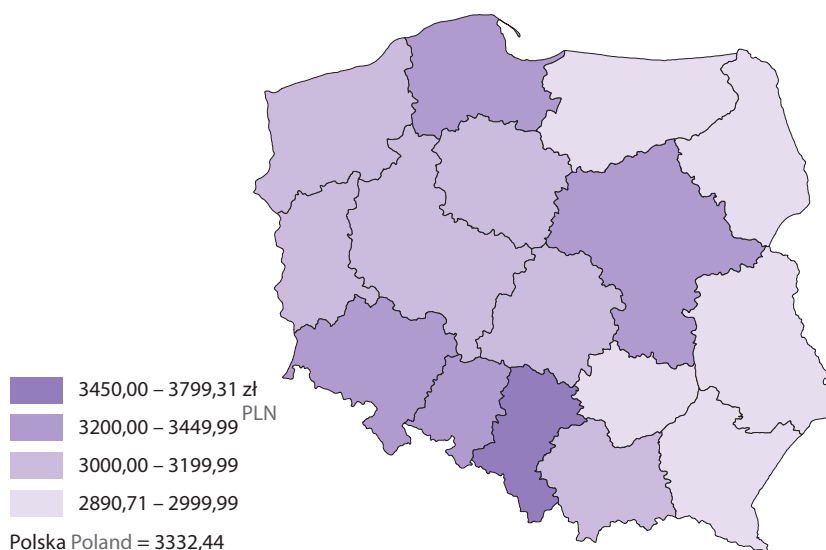
Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych pobierało 8 330,6 tys. osób (o 1,0% więcej niż w analogicznym okresie 2022 r.). Wzrost liczby pobierających świadczenia w tym systemie odnotowano w 15 województwach – od 2,2% w podlaskim do 0,3% w opolskim. Zmniejszenie o 0,1% liczby emerytów i rencistów pobierających świadczenia z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych notowano w województwie śląskim.

W ujęciu rocznym liczba rolników indywidualnych pobierających emerytury i renty zmniejszyła się o 2,0% do poziomu 977,5 tys. osób. Ubytek obserwowano we wszystkich województwach – od 3,2% w lubuskim i śląskim do 0,8% w wielkopolskim.

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w okresie 1–3 kwartał 2023 r. ukształtowała się na poziomie 3 332,44 zł i była o 17,0% wyższa niż przed rokiem. Wzrost odnotowano we wszystkich województwach – od 17,8% w lubuskim do 15,9% w śląskim. Emerytury i renty wyższe niż przeciętnie w kraju wypłacono w śląskim (o 14,0%) i mazowieckim (o 2,1%). Najniższe przeciętne emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wypłacono w podkarpackim (o 13,3% mniej niż średnio w kraju), a następnie – w: świętokrzyskim, lubelskim, podlaskim i warmińsko-mazurskim (odpowiednio mniej o: 12,3%, 11,6%, 11,1% oraz 10,4%).

Mapa 6. Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w okresie 1–3 kwartał 2023 r.

Map 6. Average monthly gross retirement and other pension from non-agricultural social security system in 1–3 quarter of 2023

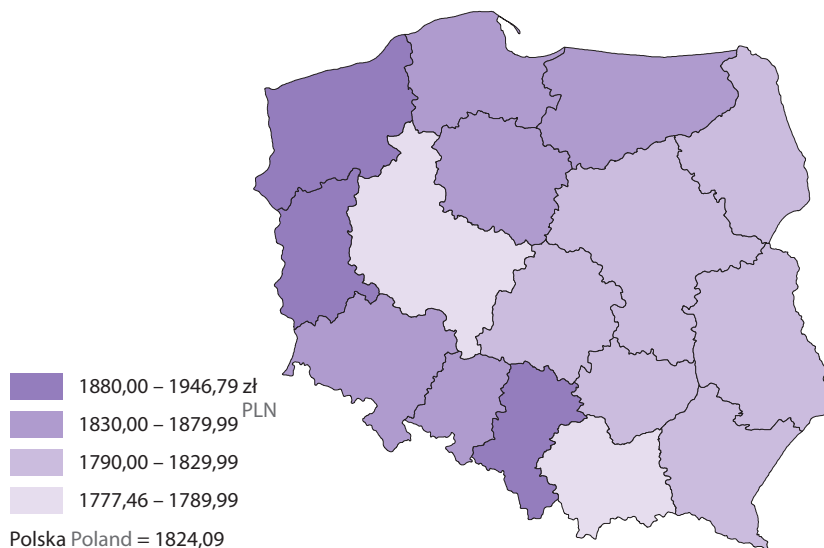

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższej i najniższej przeciętnej emeryturze i rencie brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych zmniejszyła się i w okresie 1–3 kwartał 2023 r. i wynosiła 27,2 p. proc. (wobec 28,7 p. proc. przed rokiem).

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w okresie 1–3 kwartał 2023 r. wynosiła 1 824,09 zł i w skali roku zwiększyła się o 22,0%. Wzrost obserwowano we wszystkich województwach – od 22,6% w kujawsko-pomorskim do 19,8% w śląskim. W 10 województwach przeciętne miesięczne emerytury i renty brutto rolników indywidualnych były wyższe niż średnia w kraju, w tym najwyższe – w śląskim (o 6,7%) i lubuskim (o 6,4%). Najniższe emerytury i renty rolnicze wypłacono w: małopolskim, wielkopolskim oraz mazowieckim i podkarpackim (odpowiednio o: 2,6%, 2,0% oraz po 0,9% mniej niż średnio w kraju).

Mapa 7.
Map 7.

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w okresie 1–3 kwartał 2023 r.
Average monthly gross retirement and other pension for farmers in 1–3 quarter of 2023

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższej i najniższej przeciętnej emeryturze i rencie brutto rolników indywidualnych zmniejszyła się i w okresie 1–3 kwartał 2023 r. i wynosiła 9,3 p. proc. (wobec 11,0 p. proc. przed rokiem).

Ceny Prices

W okresie trzech kwartałów 2023 r. wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych był nieco mniejszy niż przed rokiem. Stopniowe spowolnienie tempa obserwowano od marca, by we wrześniu – po raz pierwszy od lutego 2022 r. – wzrost cen konsumpcyjnych był jednocyfrowy.

W okresie styczeń–wrzesień w tempie szybszym niż przeciętnie rosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych, towarów i usług w zakresie mieszkania, edukacji oraz rekreacji i kultury. Najmniej wzrosły ceny związane z transportem.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w okresie trzech kwartałów br. wzrosły o 13,2% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku (wobec 13,3% w analogicznym okresie 2022 r.). Powyżej średniego wzrostu w kraju zwiększyły się ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 18,0%), towarów i usług w zakresie mieszkania (o 15,3%), edukacji (o 13,5%) oraz związane rekreacją i kulturą (o 13,4%). Wzrosły także ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 11,5%), związane ze zdrowiem (o 9,5%) oraz odzieży i obuwia (o 6,9%). Najmniej zwiększyły się ceny w zakresie transportu (o 1,7%).

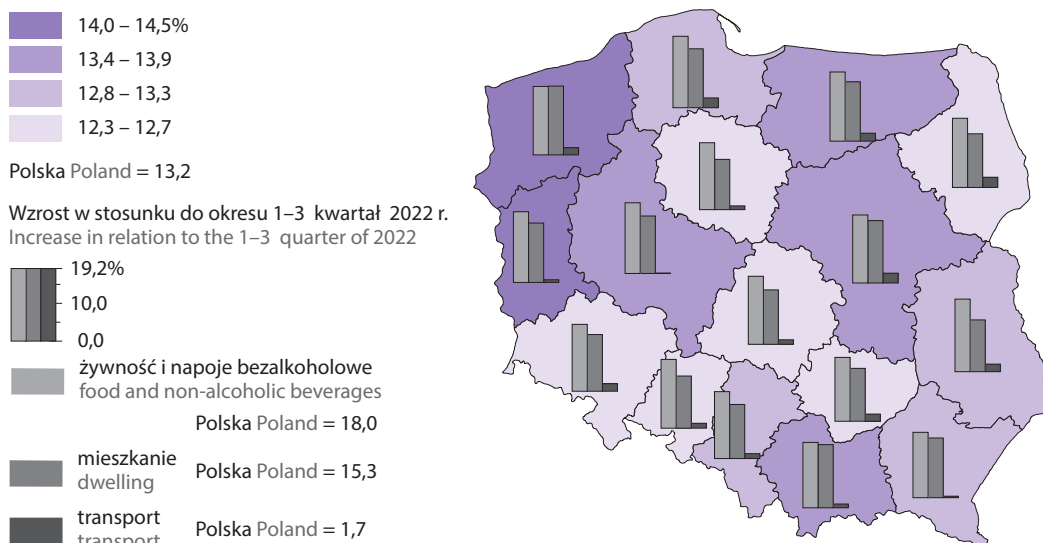
Największy wpływ na wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych miały wzrosty cen żywności i napojów bezalkoholowych (4,82 p. proc.) oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem (które podwyższyły go o 3,82 p. proc.), w tym związane z użytkowaniem mieszkania lub domu oraz nośnikami energii (które podwyższyły go o 3,20 p. proc.). Istotny wpływ miał wzrost cen związanych z rekreacją i kulturą (0,83 p. proc.).

Mapa 8.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w okresie 1–3 kwartał 2023 r. zmiany do analogicznego okresu roku poprzedniego

Map 8.

Prices of consumer goods and services in 1–3 quarter of 2023 change to the same period of the previous year

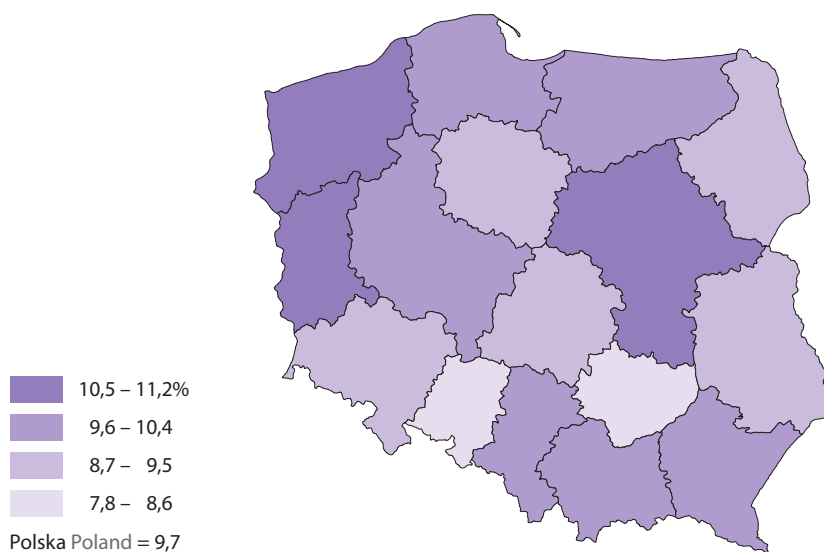

W 3 kwartale w porównaniu z 3 kwartałem ub. roku we wszystkich województwach odnotowano wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w granicach od 11,2% w zachodniopomorskim do 7,8% w opolskim, przy średnim w kraju 9,7%. Wzrost cen wyższy niż średnio w kraju, poza województwem zachodniopomorskim, obserwowano w: lubuskim (o 11,1%), mazowieckim (o 10,5%), małopolskim i podkarpackim (o 10,0%) oraz pomorskim, śląskim i warmińsko-mazurskim (po 9,8%).

Największy wpływ na wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych miały wzrosty cen żywności i napojów bezalkoholowych (które podwyższyły go o 3,47 p. proc.) a także związane z mieszkaniem (które podwyższyły go o 2,81 p. proc.), szczególnie użytkowaniem mieszkania lub domu oraz nośnikami energii (które podwyższyły go o 2,32 p. proc.). Spadek cen w zakresie transportu obniżył natomiast wskaźnik cen ogółem o 0,45 p. proc.

Mapa 9. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w 3 kwartale 2023 r. zmiana do analogicznego okresu roku poprzedniego

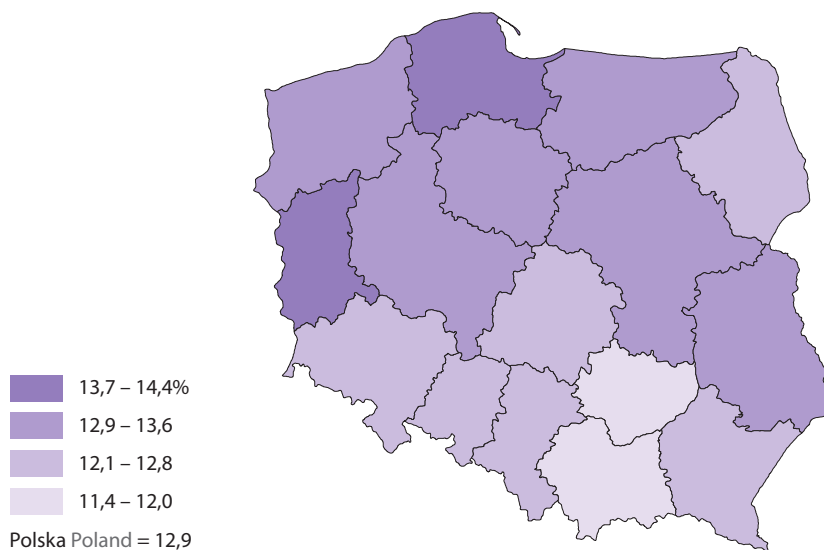
Map 9. Prices of consumer goods and services in 3rd quarter of 2023
Change to the same period of the previous year

Wzrost cen **żywności i napojów bezalkoholowych** w 3 kwartale br. wyniósł w skali roku 12,9%. Wzrost cen obserwowano we wszystkich województwach, w tym w stopniu wyższym niż średnio w kraju w: lubuskim (o 14,4%), pomorskim (o 13,7%), wielkopolskim (o 13,5%), warmińsko-mazurskim (13,4%), lubelskim i mazowieckim (po 13,3%). Najmniej wzrosły ceny w świętokrzyskim (o 11,4%) i małopolskim (o 11,7%).

Mapa 10. Ceny żywności i napojów bezalkoholowych w 3 kwartale 2023 r. zmiana do analogicznego okresu roku poprzedniego

Map 10. Prices of food and non-alcoholic beverages in 3rd quarter of 2023 change to the same period of the previous year

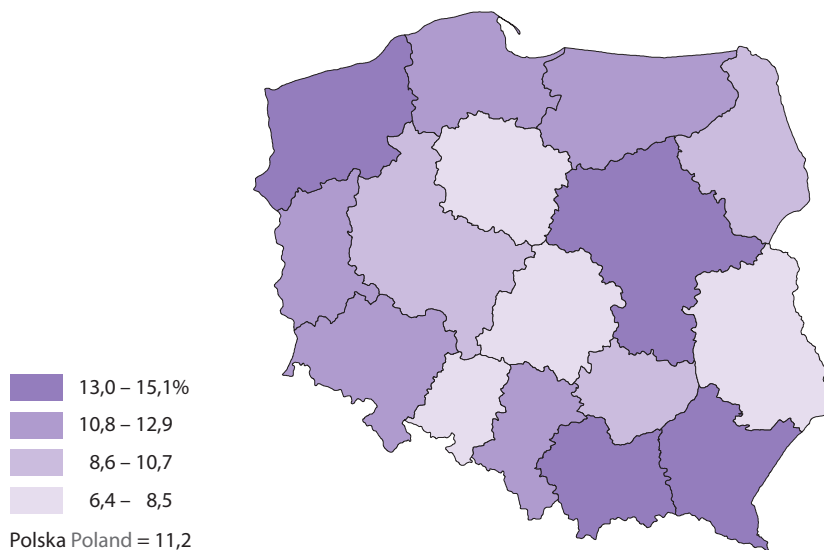
Ceny **odzieży oraz obuwia** były większe niż przed rokiem średnio o 6,0%. Wzrost cen obserwowano we wszystkich województwach, w tym w: lubuskim, zachodniopomorskim, śląskim, wielkopolskim, łódzkim, mazowieckim, świętokrzyskim, kujawsko-pomorskim i pomorskim był większy niż przeciętnie w kraju w granicach od 8,8% do 6,1%.

W 3 kwartale br. **ceny w zakresie mieszkania**¹ wzrosły w skali roku średnio o 11,2%. Wyższe ceny niż przed rokiem odnotowano we wszystkich województwach. Wzrost wyższy niż przeciętnie w kraju obserwowano w województwach: zachodniopomorskim (o 15,1%), mazowieckim (o 14,0%), małopolskim (o 13,6%), podkarpackim (o 13,4%), lubuskim (o 12,9%) i pomorskim (o 11,8%). Najmniejszy wzrost cen obserwowano w opolskim (o 6,4%).

¹ Opłaty obejmują wydatki związane z użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii oraz wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego.

Mapa 11. Ceny w zakresie mieszkania w 3 kwartale 2023 r. zmiana do analogicznego okresu roku poprzedniego

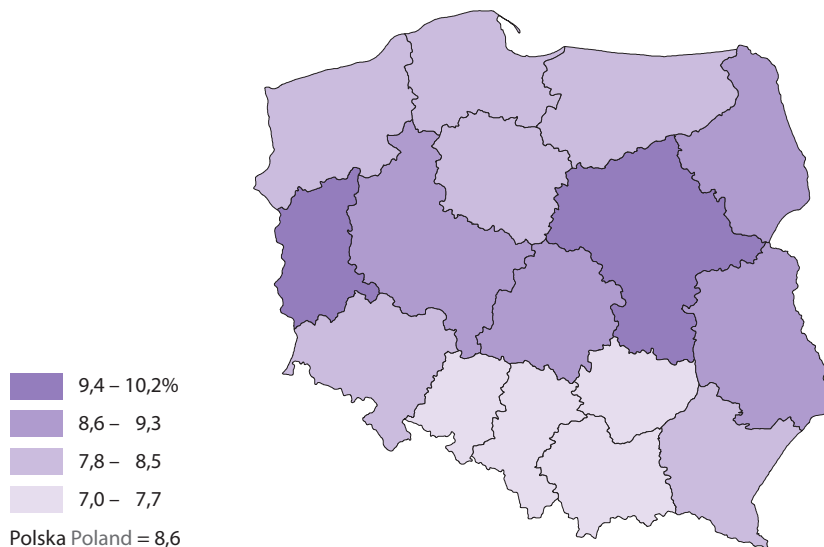
Map 11. Prices of dwelling in 3rd quarter of 2023 change to the same period of the previous year

Artykuły i usługi związane ze **zdrowiem** były o 8,6% droższe niż w 3 kwartale ub. roku. Ceny wzrosły we wszystkich województwach, w tym w 5 w stopniu wyższym niż średnio w kraju: lubuskim – 10,2%, mazowieckim – 9,5%, łódzkim – 9,1%, lubelskim i podlaskim – 9,0%. Najmniejsze podwyżki notowano w województwie opolskim (o 7,0%).

Mapa 12. Ceny w zakresie zdrowia w 3 kwartale 2023 r. zmiana do analogicznego okresu roku poprzedniego

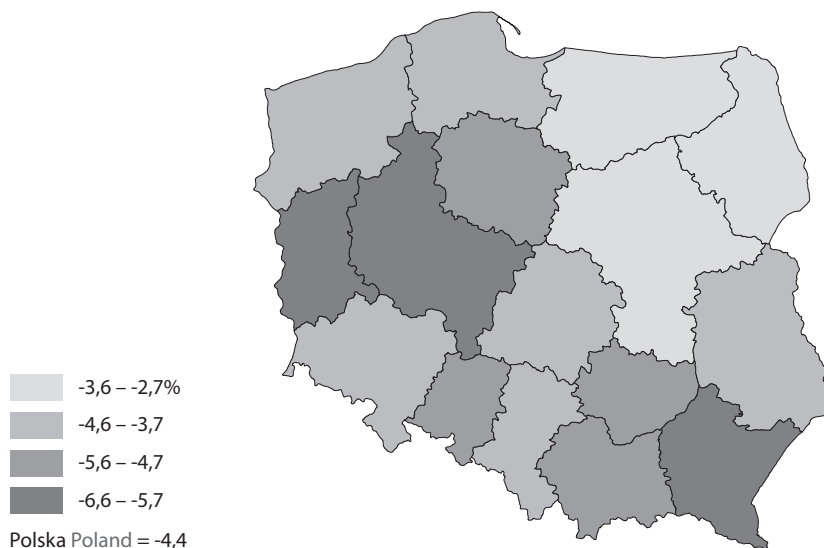
Map 12. Prices of health in 3rd quarter of 2023 change to the same period of the previous year

Ceny towarów i usług w zakresie **transportu** zmniejszyły się w skali roku średnio o 4,4%. Spadek cen notowano we wszystkich województwach, przy czym w 9 był głębszy niż średnio w kraju – od 6,6% w wielkopolskim do 4,5% w zachodniopomorskim. Najmniejszy spadek cen obserwowano w województwie warmińsko-mazurskim (o 2,7%).

Mapa 13. Ceny w zakresie transportu w 3 kwartale 2023 r. zmiana do analogicznego okresu roku poprzedniego

Map 13. Prices of transport in 3rd quarter of 2023 change to the same period of the previous year

W 3 kwartale br. ceny związane z **rekreacją i kulturą** były wyższe niż przed rokiem średnio o 10,5%. Wzrost cen notowano we wszystkich województwach od 12,1% w podkarpackim do 8,4% w dolnośląskim. Ceny związane z rekreacją i kulturą w większym stopniu niż średnio w kraju, poza województwem podkarpackim, wzrosły również w: wielkopolskim (o 11,9%), małopolskim i śląskim (po 11,4%), lubuskim (o 11,3%), łódzkim, mazowieckim i świętokrzyskim (po 10,7%) oraz kujawsko-pomorskim i warmińsko-mazurskim (po 10,6%).

Wzrost cen towarów i usług związanych z **edukacją** wyniósł w skali roku 12,7%. Wzrost wystąpił we wszystkich województwach od 15,8% w zachodniopomorskim do 10,4% w pomorskim.

W 3 kwartale 2023 r. w porównaniu z **2 kwartałem** spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniósł 0,3%. Zmniejszenie cen obserwowano w 15 województwach w granicach od 0,9% w warmińsko-mazurskim do 0,2% w śląskim i zachodniopomorskim. W województwie lubuskim ceny pozostały na niezmiennym poziomie. Spadek cen towarów odnotowano w zakresie odzieży i obuwia o 3,4% (najbardziej w województwie warmińsko-mazurskim – o 5,9%), żywności i napojów bezalkoholowych o 1,9% (najbardziej w województwie świętokrzyskim – o 2,6%) oraz transportu o 1,2% (najbardziej w podkarpackim i pomorskim – po 1,5%). Wzrosły natomiast ceny towarów m.in. w zakresie edukacji (o 1,9%), rekreacji i kultury (o 1,8%), a także w zakresie napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 0,9%), zdrowia (o 0,5%) oraz mieszkania (o 0,2%).

Budownictwo mieszkaniowe

Residential construction

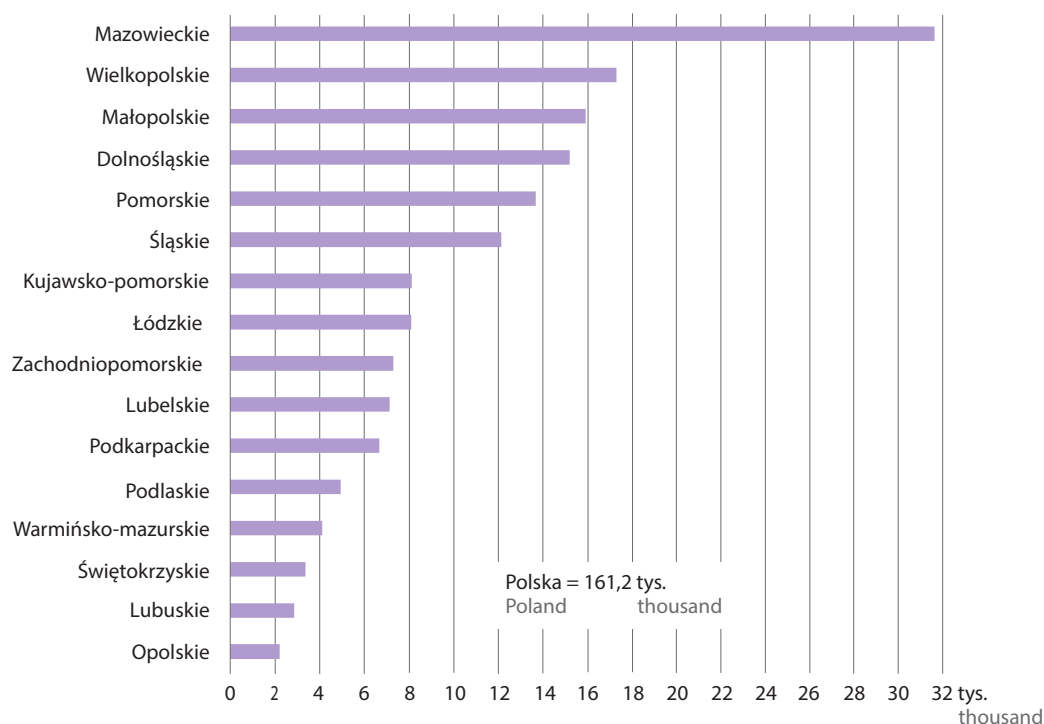
W okresie styczeń–wrzesień 2023 r. oddano do użytkowania mniej mieszkań niż w roku poprzednim. Spadek odnotowano zarówno w budownictwie indywidualnym, jak i przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem. Wzrosła natomiast liczba mieszkań oddanych w budownictwie spółdzielczym, komunalnym, społecznym czynszowym i zakładowym łącznie. Znacznie mniej było mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym.

W okresie 1–3 kwartał 2023 r. **oddano do użytkowania** 161,2 tys. mieszkań, tj. o 3,5% mniej niż w analogicznym okresie 2022 r. (przed rokiem wzrost o 1,8%). Spadek wystąpił w 8 województwach, najgłębszy w lubuskim (o 30,5%), a następnie w: warmińsko-mazurskim (o 25,9%), podkarpackim (o 19,1%) i łódzkim (o 19,0%). W kujawsko-pomorskim liczba mieszkań oddanych do użytkowania pozostała na tym samym poziomie jak przed rokiem, a pozostałych województwach odnotowano wzrost od 0,6% w zachodniopomorskim do 7,0% w mazowieckim.

Najwięcej mieszkań do użytkowania oddano w województwach: mazowieckim, wielkopolskim, małopolskim i dolnośląskim, co stanowiło łącznie 49,8% ogółu oddanych mieszkań w kraju.

Wykres 14. Mieszkania oddane do użytkowania w okresie 1–3 kwartał 2023 r.

Chart 14. Dwellings completed in 1–3 quarter of 2023

Na spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania wpłynął spadek liczby mieszkań oddanych w budownictwie indywidualnym (o 6,6% do 60,9 tys.), odnotowany w 14 województwach. Największy ubytek obserwowano w: śląskim (o 14,1%), a następnie w lubelskim (o 13,2%), łódzkim (o 11,6%), podkarpackim (o 10,3%). W województwie zachodniopomorskim i lubuskim wystąpił wzrost odpowiednio o 16,0% i 2,8%. W budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem oddano mniej mieszkań niż przed rokiem (o 2,5% do 97,1 tys.), spadek wystąpił w 10 województwach, największy w lubuskim (o 51,8%). W budownictwie spółdzielczym, komunalnym, społecznym czynszowym oraz zakładowym łącznie oddano do użytkowania 3 117 mieszkań; o 43,4% więcej niż przed rokiem; najwięcej w mazowieckim (658).

W ogólnej liczbie mieszkań oddanych do użytkowania zwiększył się udział budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem (z 59,6% do 60,3%). Zmniejszył się natomiast udział budownictwa indywidualnego (z 39,1% do 37,8%). Oddane do użytkowania mieszkania spółdzielcze, komunalne, społeczne czynszowe oraz zakładowe stanowiły 1,9% ogólnej liczby mieszkań.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 91,5m² (przed rokiem 93,5 m²). Największe mieszkania budowano w województwach: podkarpackim (111,7 m²), opolskim (106,7 m²) i świętokrzyskim (104,4 m²), a najmniejsze w: zachodniopomorskim (82,3 m²), pomorskim (82,4 m²) i dolnośląskim (85,5 m²). W budownictwie indywidualnym średnia powierzchnia mieszkania wyniosła 141,4 m², a w spółdzielczym, komunalnym, społecznym czynszowym i zakładowym łącznie – 49,8 m².

W okresie trzech kwartałów 2023 r. **wydano pozwolenia na budowę** lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym 174,4 tys. mieszkań, tj. o 26,6% mniej niż w analogicznym okresie 2022 r. Spadek odnotowano w 14 województwach, od 6,5% w podlaskim do 51,8% w warmińsko-mazurskim. Wzrost wystąpił w województwach podkarpackim (o 5,0%) i łódzkim (o 5,6%). W budownictwie realizowanym przez inwestorów indywidualnych w okresie styczeń–wrzesień 2023 r. wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na budowę 54,2 tys. mieszkań; najwięcej w mazowieckim (8 016 mieszkań, o 20,2% mniej niż przed rokiem), a najmniej w opolskim (945 mieszkania, o 25,1% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku).

Przemysł i budownictwo

Industry and construction

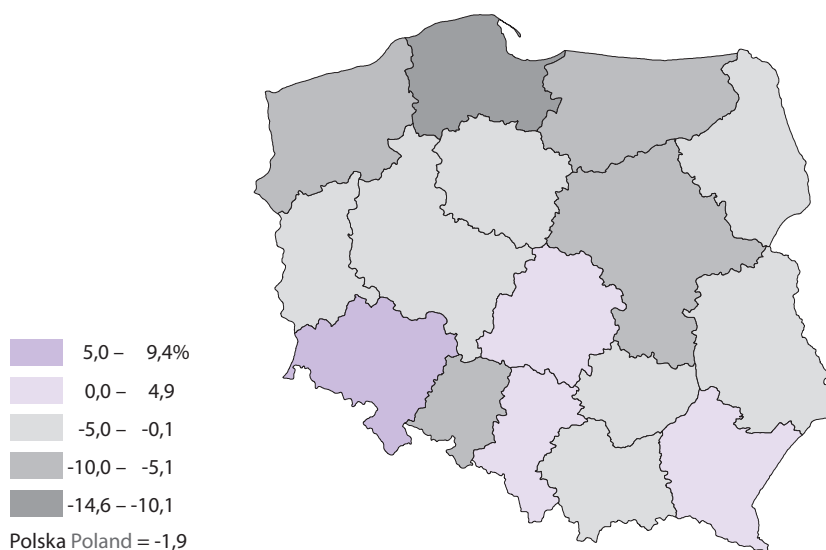
Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) w okresie styczeń–wrzesień 2023 r. była o 1,9% mniejsza niż w 1–3 kwartale 2022 r. (przed rokiem notowano wzrost o 12,3%).

W okresie styczeń–wrzesień 2022 r. **produkcja sprzedana budownictwa** (w cenach bieżących) była w skali roku o 8,3% wyższa (wobec wzrostu o 32,0% w analogicznym okresie ub. roku).

Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) w okresie 1–3 kwartał 2023 r. była o 1,9% niższa niż w analogicznym okresie 2022 r. (przed rokiem wzrost o 12,3%). Spadek odnotowano w 12 województwach, najgłębszy – w pomorskim (o 14,6%), a następnie w opolskim (o 7,0%), zachodniopomorskim (o 6,6%), mazowieckim (o 6,3%) i warmińsko-mazurskim (o 5,9%). Wzrost wystąpił w śląskim, podkarpackim, łódzkim i dolnośląskim (odpowiednio o: 1,5%, 2,0%, 4,4% i 9,4%).

Mapa 14. Produkcja sprzedana przemysłu w okresie 1–3 kwartał 2023 r. (ceny stałe; 1–3 kwartał 2022 r.=100)

Map 14. Sold production of industry in 1–3 quarter of 2023 (constant prices; 1–3 quarter 2022=100)

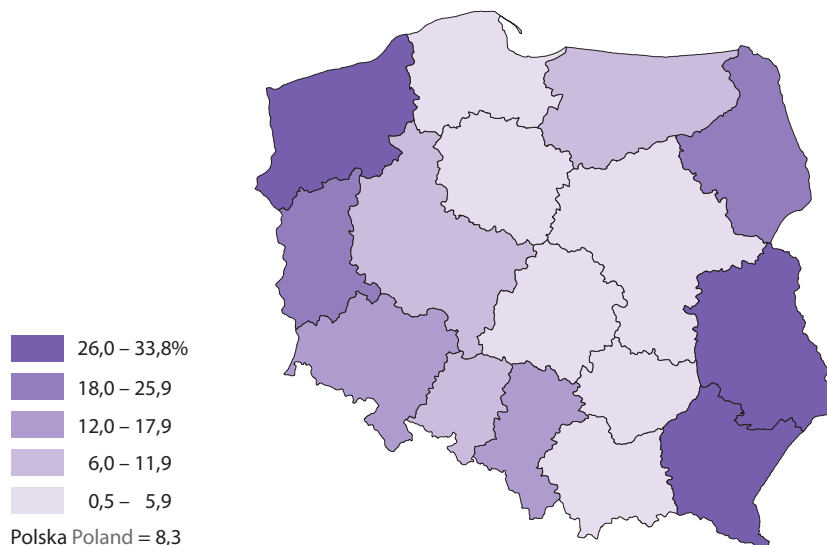

Spadkowi produkcji sprzedanej przemysłu towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w przemyśle (średnio w kraju o 0,6%), w tym największy w lubuskim (o 2,7%), w którym odnotowano spadek produkcji o 3,4%. Wzrost zatrudnienia wystąpił w 4 województwach; największy w województwie śląskim (o 0,4%), w którym notowano najmniejszy wzrost produkcji sprzedanej przemysłu.

Wartość **produkcji sprzedanej budownictwa** (w cenach bieżących) w okresie 1–3 kwartał 2023 r. była o 8,3% wyższa w porównaniu z 1–3 kwartałem ub. roku (kiedy notowano wzrost o 32,0%). Wzrost wystąpił we wszystkich województwach, największy w lubelskim (o 33,8%), a następnie w podkarpackim (o 33,2%) i zachodniopomorskim (o 32,4%). Najmniejszy wzrost notowano w województwach: kujawsko-pomorskim (o 0,5%), małopolskim (o 1,1%) i mazowieckim (o 1,6%).

Mapa 15. Produkcja sprzedana budownictwa w okresie 1–3 kwartał 2023 r. (ceny bieżące; 1–3 kwartał 2022 r.=100)

Map 15. Sold production of construction in 1–3 quarter of 2023 (constant prices; 1–3 quarter 2022=100)

Wzrostowi produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszyło zmniejszenie przeciętnego zatrudnienia w budownictwie (średnio w kraju o 1,5%), notowane w 14 województwach. Najgłębszy spadek wystąpił w województwie lubuskim (o 5,9%), w którym odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa ponad 2-krotnie wyższy od średniej krajowej (19,7%). Wzrost zatrudnienia wystąpił w wielkopolskim i mazowieckim, odpowiednio o 1,6% i 0,2%; w wielkopolskim wzrost produkcji sprzedanej budownictwa był większy niż średnio w kraju (9,2%), a w mazowieckim – znacznie niższy (1,6%).

Blisko połowę produkcji sprzedanej przemysłu (48,2%) oraz budownictwa (49,9%) nadal realizowały przedsiębiorstwa mające siedzibę w 3 województwach: mazowieckim, śląskim i wielkopolskim.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw¹

Financial results of enterprises

W okresie 1–3 kwartał 2023 r. **wyniki finansowe** badanych przedsiębiorstw niefinansowych były niższe od uzyskanych w analogicznym okresie poprzedniego roku. Pogorszeniu uległy podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe.

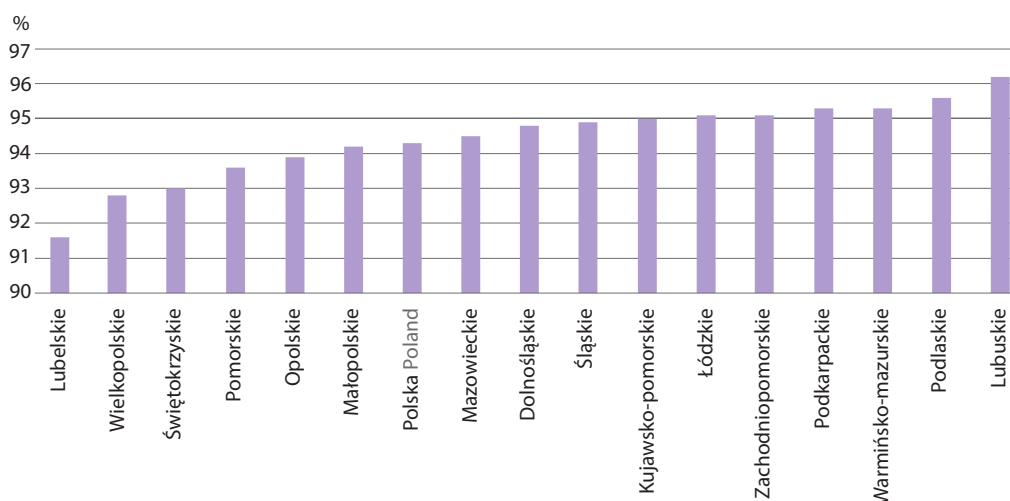
Tempo wzrostu **przychodów ogółem** było wolniejsze od tempa wzrostu kosztów ogółem (odpowiednio o 7,1% i 7,8%), co wpłynęło na wzrost wskaźnika poziomu kosztów – z 93,7% przed rokiem do 94,3%. Wynik finansowy netto był niższy o 3,8% (wzrost zysku netto o 0,8%, wzrost straty netto o 30,9%), przy wzroście o 2,0% kwoty obciążeń wyniku finansowego brutto. Zmniejszyły się wskaźniki rentowności obrotu brutto (z 6,3% do 5,7%) i netto (z 5,3% do 4,7%). Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto pogorszył się w skali roku z 6,4% do 5,5%. Zmniejszył się zarówno udział jednostek rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów (o 1,6 p. proc. do 77,3%), jak i ich udział w przychodach ogółem (o 4,2 p. proc. do 81,9%).

Niekorzystna relacja **przychodów ogółem i kosztów ogółem** odnotowana została w 12 województwach, w których tempo wzrostu przychodów było wolniejsze niż tempo wzrostu kosztów. W województwie kujawsko-pomorskim przy wzroście kosztów (o 0,2%) wystąpił spadek przychodów (o 1,9%), w podobnej sytuacji znalazły się też województwa warmińsko-mazurskie (odpowiednio 0,2% i 0,4%) i zachodniopomorskie (odpowiednio 0,4% i 0,2%). Spadek zarówno przychodów, jak i kosztów odnotowano w województwach opolskim i pomorskim. W województwie pomorskim wystąpił głębszy spadek przychodów (o 12,8%) niż kosztów (9,3%), a w opolskim spadek przychodów był wolniejszy (o 1,3%) niż kosztów (o 1,5%). W świętokrzyskim, wielkopolskim i mazowieckim wystąpił zarówno wzrost kosztów, jak i przychodów przy szybszym tempie wzrostu przychodów.

Pogorszenie **wskaźnika poziomu kosztów** odnotowano w 12 województwach, głównie w: pomorskim (z 90,0% do 93,6%), lubuskim (z 93,9% do 96,2%), podlaskim (z 93,3% do 95,6%) oraz kujawsko-pomorskim (z 93,0% do 95,0%). Poprawa wystąpiła w świętokrzyskim (z 95,2% do 93,0%), wielkopolskim (z 93,4% do 92,8%), opolskim (z 94,1% do 93,9%) oraz mazowieckim (z 94,6% do 94,5%).

Wykres 15. Wskaźnik poziomu kosztów w okresie 1–3 kwartał 2023 r.

Chart 15. Cost level indicator in 1–3 quarter of 2023

¹ Dane prezentowane w niniejszym opracowaniu dotyczą 17 587 przedsiębiorstw niefinansowych (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007); działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007); szkół wyższych; samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

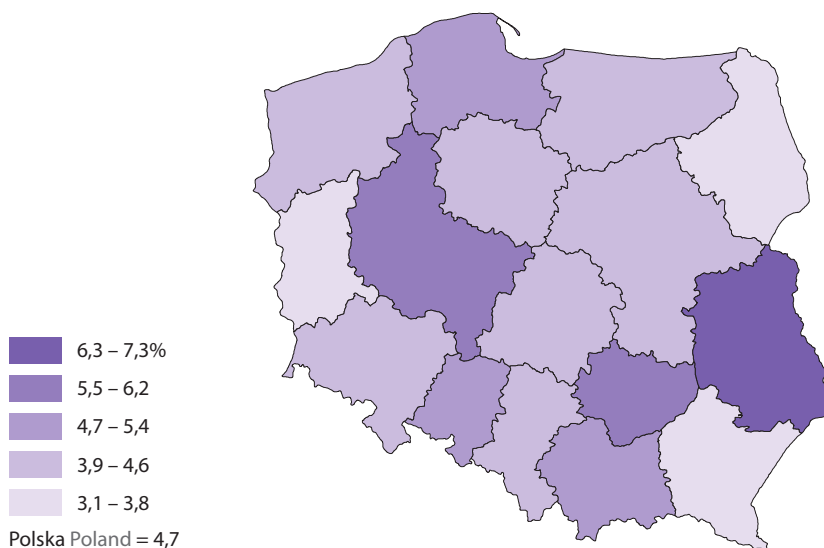
Wynik finansowy brutto zmniejszył się w skali roku z 230 647,6 mln zł do 224 110,9 mln zł – o 2,8% (zysk brutto 263 591,6 mln zł, strata brutto 39 480,7 mln zł). **Obciążenia wyniku finansowego brutto** w wysokości 39 108,7 mln zł wzrosły w skali roku o 2,0%.

Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 185 002,2 mln zł (192 304,4 mln zł przed rokiem), zysk netto 223 581,8 mln zł, strata netto 38 579,6 mln zł.

W 10 województwach odnotowano spadek zarówno wartości wyniku finansowego brutto, jak i netto, przy czym w 7 tempo spadku wyniku finansowego netto było większe niż brutto (szczególnie w śląskim i małopolskim). W pozostałych województwach wystąpił wzrost wartości zarówno wyniku finansowego brutto, jak i netto, w tym w 3 tempo wzrostu wyniku finansowego brutto było wyższe niż wyniku finansowego netto (lubelskie, wielkopolskie i łódzkie). W województwach: świętokrzyskim, mazowieckim i opolskim wynik finansowy netto wzrósł w większym stopniu niż brutto.

W badanych podmiotach zarówno **wskaźnik rentowności obrotu brutto**, jak i **netto** zmniejszyły się w skali roku i wyniosły odpowiednio 5,7% (spadek o 0,6 p. proc.) i 4,7% (spadek o 0,6 p. proc.). Rozpiętość wskaźnika rentowności obrotu brutto wyniosła 4,6 p. proc. (od 8,4% w lubelskim do 3,8% w lubuskim). Rozpiętość wskaźnika rentowności obrotu netto wyniosła 4,2 p. proc. (od 7,3% w lubelskim do 3,1% w lubuskim).

Mapa 16. Wskaźnik rentowności obrotu netto w okresie 1–3 kwartał 2023 r.
Map 16. Net turnover profitability rate in 1–3 quarter of 2023

Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto zmniejszył się w skali roku o 0,9 p. proc. i wyniósł 5,5%. Pogorszenie wskaźnika odnotowano w 13 województwach, najgłębsze w kujawsko-pomorskim (z 7,4% do 5,2%), lubuskim (z 6,0% do 3,8%), podkarpackim (z 6,4% do 4,2%) oraz śląskim (z 6,7% do 4,5%). Poprawę wskaźnika odnotowano w wielkopolskim (z 7,0% do 7,9%), łódzkim (z 4,7% do 5,5%) oraz w świętokrzyskim (z 6,7% do 7,0%).

Udział liczby przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów oraz udział ich przychodów w przychodach ogółem w okresie 1–3 kwartał 2023 r. kształtował się następująco:

Województwa Voivodships	Udział jednostek rentownych w % Share of profitable units in %		Województwa Voivodships	Udział jednostek rentownych w % Share of profitable units in %	
	w liczbie jednostek ogółem in the total number of units	w przychodach z całokształtu działalności in revenues from total activity		w liczbie jednostek ogółem in the total number of units	w przychodach z całokształtu działalności in revenues from total activity
POLSKA	77,3	81,9			
Świętokrzyskie	80,7	91,8	Zachodniopomorskie	74,1	83,5
Wielkopolskie	77,8	88,6	Pomorskie	76,8	82,1
Lubelskie	76,6	87,8	Małopolskie	81,9	77,4
Podlaskie	77,3	86,3	Śląskie	76,3	76,7
Mazowieckie	77,0	84,8	Dolnośląskie	75,4	76,3
Kujawsko-pomorskie	78,9	84,5	Podkarpackie	81,4	73,5
Opolskie	74,9	84,1	Lubuskie	74,4	68,6
Warmińsko-mazurskie	74,5	83,7	Łódzkie	75,9	67,8

Udział podmiotów rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów gospodarczych zmniejszył się w skali roku z 78,9% do 77,3%; spadek wystąpił w 12 województwach, najgłębszy w podlaskim, a następnie w lubuskim oraz warmińsko-mazurskim. W województwie pomorskim i lubelskim udział jednostek rentownych utrzymał się na poziomie sprzed roku, a w świętokrzyskim i podkarpackim wystąpił wzrost. Zmniejszył się również udział jednostek rentownych w przychodach z całokształtu działalności z 86,1% do 81,9%. Spadek odnotowano w 12 województwach – najgłębszy w łódzkim, a następnie w podkarpackim oraz pomorskim. Wzrost udziału wystąpił w: świętokrzyskim, zachodniopomorskim, małopolskim oraz lubelskim.

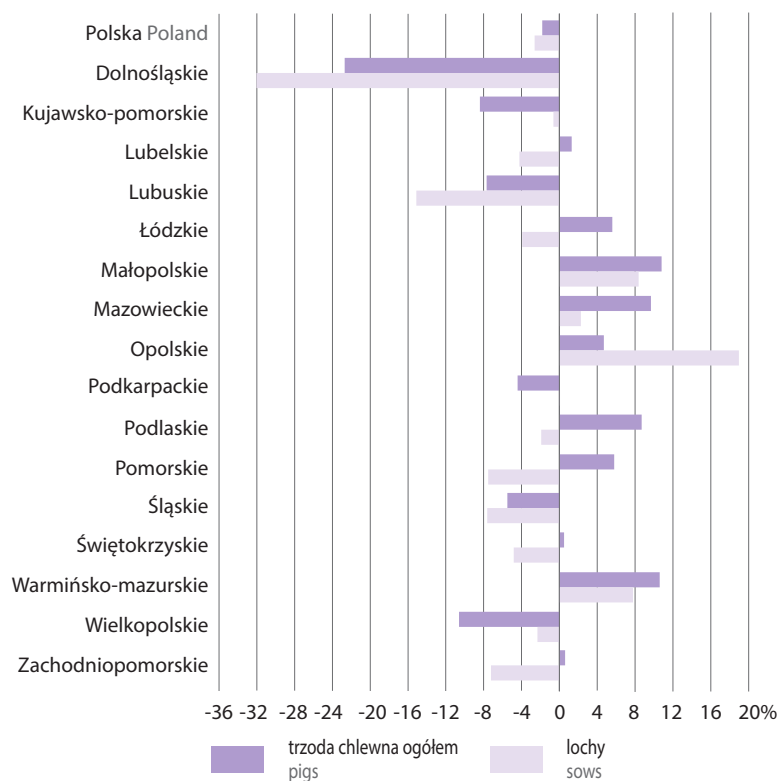
We wrześniu br. średnie ceny na targowiskach zarówno pszenicy, żyta, jak i jęczmienia były dużo niższe w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. W ujęciu rocznym w skupie więcej płacono za żywiec wieprzowy, natomiast mniej za wołowy, drobiowy i mleko krowie.

W czerwcu notowano spadek w skali roku liczebności zarówno stada trzody chlewnej, jak i stada bydła.

Według wyników reprezentacyjnego badania **pgółwia trzody chlewnej** przeprowadzonego w czerwcu 2023 r. pgółwie trzody chlewnej liczyło 9 436,3 tys. sztuk i w skali roku było mniejsze o 1,8%. Spadek pgółwia wystąpił w większości grup produkcyjno-użytkowych trzody chlewnej, z w tym największy w przypadku trzody chlewnej na chów o wadze 50 kg i więcej (o 4,8%). Wzrost pgółwia odnotowano w grupie warchlaków o wadze od 20 kg do 50 kg i więcej (o 1,5%).

Wykres 16. Trzoda chlewna w 2023 r.
Stan w czerwcu; wzrost/spadek w skali roku w %

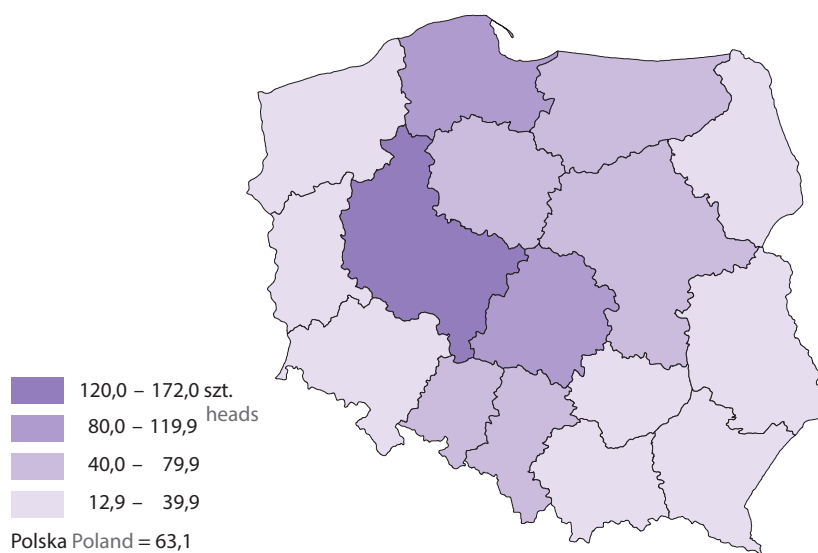
Chart 16. Pigs in 2023
As of June; year-on-year increase/decrease in %

W strukturze stada trzody chlewnej ogółem udział poszczególnych grup produkcyjno-użytkowych w czerwcu 2023 r. wynosił: prosięta o wadze do 20 kg – 21,4%, warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg – 30,4%, trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej, z przeznaczeniem na ubój – 41,9%, trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej, z przeznaczeniem na chów – 6,4% (w tym lochy na chów – 6,3%). W ujęciu rocznym liczebność trzody chlewnej zmniejszyła się w 6 województwach, w granicach od 22,7% w dolnośląskim do 4,4% w podkarpackim. W pozostałych województwach odnotowano wzrost od 0,5% w świętokrzyskim do 10,8% w małopolskim. Ponad 74% krajowego pogłowia trzody chlewnej znajdowało się na terenach pięciu województw: wielkopolskiego, mazowieckiego, łódzkiego, kujawsko-pomorskiego i pomorskiego (odpowiednio: 32,4%, 14,2%, 10,1%, po 8,7%). Najmniej trzody notowano w lubuskim i podkarpackim (po 0,8% krajowego pogłowia), małopolskim (1,1%), dolnośląskim (1,4%) i świętokrzyskim (1,5%). W pozostałych województwach udział w krajowym pogłowiu trzody chlewnej kształtował się od 1,7% w śląskim do 5,5% w warmińsko-mazurskim.

**Mapa 17. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych^a w 2023 r.
Stan w czerwcu**

Map 17. Stocking of pigs per 100 ha of agricultural land^a in 2023
As of June

a Użytki rolne według stanu w czerwcu 2020 r.
a Agricultural land as of June 2020.

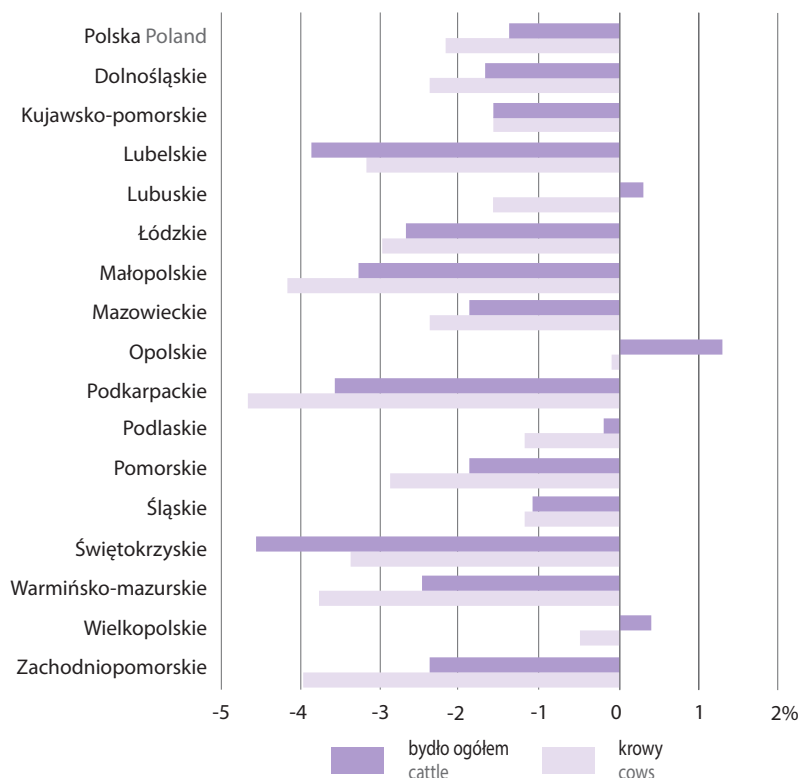
Pogłowiu loch na chów, których wielkość określa aktualne możliwości reprodukcyjne stada, ukształtowało się na poziomie niższym niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. W porównaniu z czerwcem 2022 r. stado loch na chów zmniejszyło się o 2,6% do poziomu 590,6 tys. sztuk. Spadek obserwowano w 11 województwach, przy czym głębszy niż średnia w kraju – w 8; najgłębszy w dolnośląskim (o 32,0%), a następnie w lubuskim (o 15,1%) i śląskim (7,6%). W pozostałych województwach wystąpił wzrost, od 19,0% w opolskim do 0,1% w podkarpackim.

Pogłowiu bydła¹ w czerwcu liczyło 6 353,7 tys. szt., wykazując spadek w skali roku o 1,4%. Zmniejszenie liczebności stada bydła ogółem wynikało ze spadku liczebności wszystkich grup produkcyjno-użytkowych bydła. W ujęciu rocznym odnotowano spadek cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 3,2%), bydła w wieku 2 lat i więcej (o 0,9%), młodego bydła w wieku 1–2 lat (o 0,2%).

¹ Dane Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt, uzupełnione szacunkami GUS; według siedziby stada.

Wykres 17. Bydło w 2023 r.
Stan w czerwcu; wzrost/spadek w skali roku w %

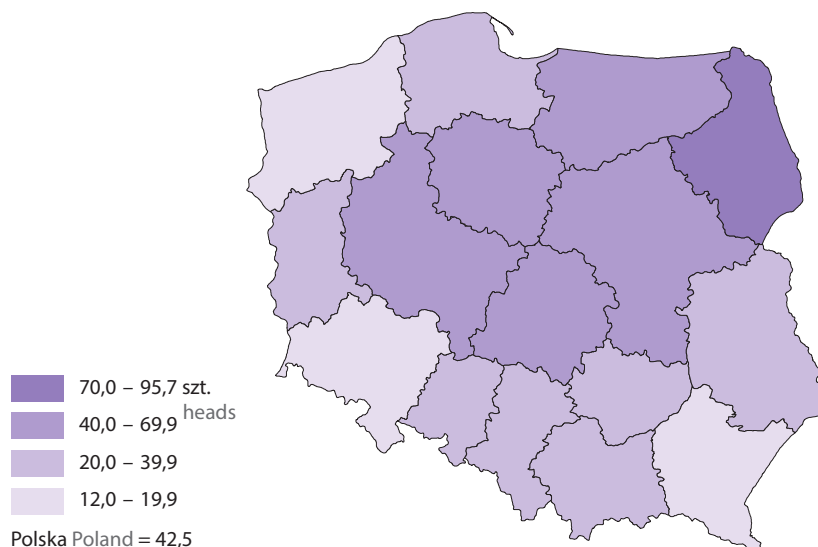
Chart 17. Cattle in 2023
 As of June; year-on-year increase/decrease in %

W strukturze stada bydła ogółem udział poszczególnych grup wiekowo-użytkowych w czerwcu 2023 r. wynosił: cielęta w wieku poniżej 1 roku – 29,2%, młode bydło w wieku 1–2 lat – 26,3%, krowy – 34,0%, pozostałe bydło dorosłe hodowlane i rzeźne w wieku 2 lat i więcej – 10,5%. W ujęciu rocznym liczebność bydła zmniejszyła się w 13 województwach, w granicach od 4,6% w świętokrzyskim do 0,2% w podlaskim. W pozostałych województwach obserwowano wzrost: w opolskim (o 1,3%), wielkopolskim (o 0,4%) i lubuskim (o 0,3%). Podobnie jak w poprzednich okresach, największy udział w krajowym pogłowie bydła miały województwa: mazowieckie (18,7%), wielkopolskie (18,2%) i podlaskie (16,6%). Najmniej bydła (poniżej 2% krajowego pogłowia) notowano w podkarpackim (1,2%), lubuskim (1,5%) oraz dolnośląskim (1,7%) i zachodniopomorskim (1,8%). W pozostałych województwach udziały w krajowym pogłowie bydła kształtowały się od 2,1% w śląskim do 7,8% w kujawsko-pomorskim.

**Mapa 18. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych^a w 2023 r.
Stan w czerwcu**

Map 18. Stocking of cattle per 100 ha of agricultural land^a in 2023
As of June

a Użytki rolne według stanu w czerwcu 2020 r.
a Agricultural land as of June 2020.

W czerwcu br. pogłowie krów liczyło 2 160,1 tys. szt. i było o 2,2% niższe niż przed rokiem. Spadek liczebności krów obserwowano we wszystkich województwach, w granicach od 4,7% w podkarpackim do 0,1% w opolskim. Ponad połowa krajowego pogłowia krów znajdowała się na terenach województw: mazowieckiego, podlaskiego i wielkopolskiego (odpowiednio: 20,6%, 19,1% i 13,5%). W pozostałych województwach udział w krajowym pogłowiu krów kształtował się od po 1,6% w lubuskim i podkarpackim do 8,8% w warmińsko-mazurskim.

W czerwcu 2023 r. **pogłowie owiec**¹ ogółem wynosiło 277,9 tys. szt. i było mniejsze o 4,1% od stanu notowanego w czerwcu 2022 r. Populacja maciorek owczych również zmniejszyła się w skali roku o 0,7% do poziomu 139,5 tys. szt. Spadek pogłowia owiec obserwowano w 15 województwach, w granicach od 8,6% w lubuskim do 2,4% w świętokrzyskim. Województwo mazowieckie odnotowało wzrost (o 6,4%). Ponad 25% krajowego pogłowia owiec notowano na terenie województwa małopolskiego (26,4%). W pozostałych województwach udział w krajowym pogłowiu owiec kształtował się od 1,1% w opolskim do 9,3% w wielkopolskim. Obsada owiec w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych (użytki rolne wg stanu w czerwcu 2020 r.) średnio w kraju wyniosła 1,9 szt. Najwyższą notowano w małopolskim (13,1 szt.), natomiast w pozostałych województwach obsada owiec kształtowała się w granicach od 0,6 szt. w mazowieckim i opolskim do 3,6 szt. w śląskim.

We wrześniu br. **na targowiskach** za 1 dt **pszenicy** płacono średnio 120,64 zł, tj. o 30,2% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Spadek cen obserwowano we wszystkich województwach (spośród 15 badanych) w granicach od 35,5% w świętokrzyskim do 20,4% w lubuskim. W 10 województwach za 1 dt pszenicy płacono więcej niż przeciętnie w kraju. Najwyższe ceny notowano na targowiskach w opolskim (157,50 zł za 1 dt), lubuskim (143,33 zł za 1 dt) i dolnośląskim (140,00 zł za 1 dt), a najniższe w świętokrzyskim (102,50 zł), lubelskim (111,49 zł) i kujawsko-pomorskim (115,00 zł).

¹ Dane Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt; według siedziby stada.

We wrześniu 2023 r. w skupie za 1 dt **pszenicy** płacono średnio 90,51 zł, tj. o 40,0% mniej niż we wrześniu ub. roku. W skali roku spadek cen obserwowano we wszystkich województwach, w granicach od 44,4% w małopolskim do 35,5% w lubuskim. Średnie ceny skupu pszenicy w 7 województwach były wyższe od przeciętnej w kraju; najwięcej za 1 dt pszenicy płacono w lubuskim (101,32 zł), zachodniopomorskim (97,25 zł) i łódzkim (97,08 zł). Najniższe ceny skupu odnotowano w małopolskim (81,06 zł za 1 dt).

Za 1 dt **żyta na targowiskach** we wrześniu br. płacono średnio 94,87 zł, tj. o 30,9% mniej niż przed rokiem. W 6 województwach (spośród 11 badanych) przeciętne ceny żyta za 1 dt były wyższe od średniej w kraju, a najwyższe odnotowano w małopolskim (128,16 zł) i podkarpackim (112,73 zł). Najmniej za 1 dt żyta płacono w świętokrzyskim (85,00 zł), łódzkim (86,35 zł) i podlaskim (87,95 zł). Spadek cen obserwowano we wszystkich badanych województwach w granicach od 36,9% w łódzkim do 17,8% w małopolskim.

We wrześniu br. za 1 dt **żyta** w skupie płacono średnio 67,29 zł, tj. o 43,9 % mniej w ujęciu rocznym. W porównaniu z wrześniem 2022 r. ceny żyta w skupie spadły we wszystkich 15 badanych województwach, w granicach od 50,9% w lubelskim do 41,1% w zachodniopomorskim. Ceny wyższe od średniej krajowej notowano w 3 województwach – w świętokrzyskim (75,00 zł za 1 dt), zachodniopomorskim (74,07 zł za 1 dt) i lubuskim (67,80 zł za 1 dt). Najmniej za żyto w skupie płacono lubelskim (59,53 zł za 1 dt).

We wrześniu br. **na targowiskach** za 1 dt **jęczmienia** płacono średnio 112,15 zł, tj. o 27,9% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Spadek cen obserwowano we wszystkich 12 badanych w 2022 r. i 2023 r. województwach w granicach od 34,5% w świętokrzyskim do 23,8% w podlaskim. W 8 województwach za 1 dt pszenicy płacono więcej niż przeciętnie w kraju. Najwyższe ceny notowano na targowiskach w dolnośląskim (166,67 zł), warmińsko-mazurskim (130,00 zł) i podkarpackim (121,88 zł), a najniższe w świętokrzyskim (95,74 zł), lubelskim (103,61 zł) i kujawsko-pomorskim (106,67 zł).

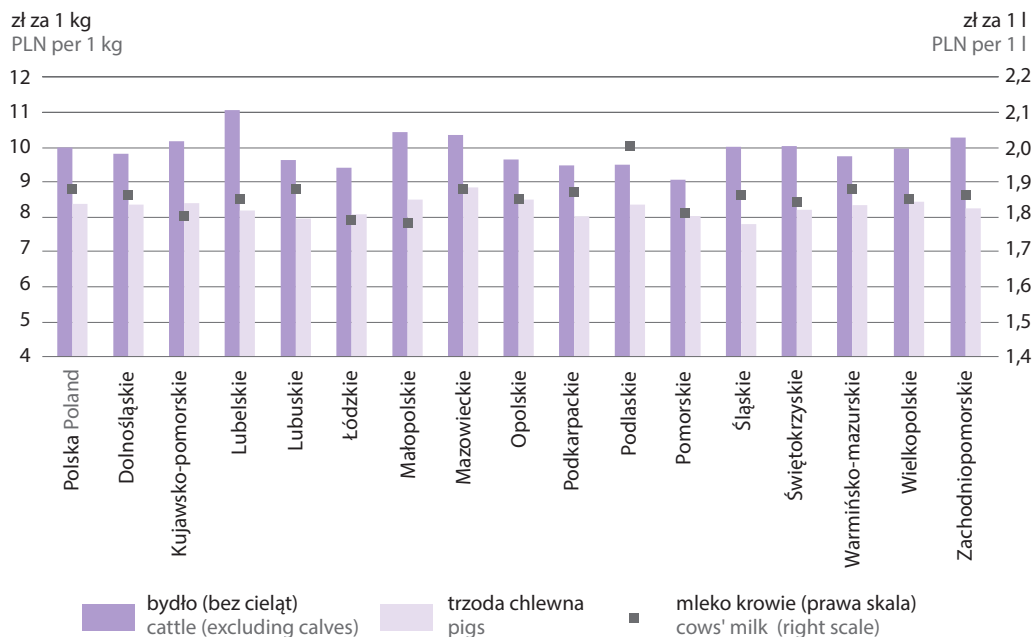
We wrześniu 2023 r. w skupie za 1 dt **jęczmienia** płacono średnio 85,07 zł, tj. o 36,7% mniej niż we wrześniu ub. roku. Spadek cen obserwowano we wszystkich województwach, w granicach od 53,9% w łódzkim do 24,5% w dolnośląskim. Średnie ceny skupu jęczmienia wyższe od przeciętnej w kraju płacono w województwie dolnośląskim (101,54 zł za 1 dt). Najmniej za 1 dt jęczmienia płacono w łódzkim (60,34 zł za 1 dt) i świętokrzyskim (61,04 zł za 1 dt).

We wrześniu 2023 r. za 1 kg **żywca rzeźnego wołowego** (bydła bez cieląt) w skupie płacono przeciętnie 9,98 zł, tj. o 8,9 % mniej niż przed rokiem. Spadek cen odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 14,0% w pomorskim do 5,8 % w lubelskim. W 7 województwach średnie ceny skupu były wyższe od przeciętnej w kraju. Rozpiętość cen skupu za 1 kg żywca wołowego wynosiła od 9,06 zł w pomorskim do 11,05 zł w lubelskim.

Przeciętna cena skupu **żywca rzeźnego wieprzowego** we wrześniu 2023 r. wynosiła 8,37 zł za 1 kg i w skali roku była wyższa o 5,6%. W skali roku wzrost cen obserwowano w 14 województwach, w granicach od 1,8% w podkarpackim do 9,4 % w zachodniopomorskim. Spadek cen nastąpił w dolnośląskim (o 13,1%) i małopolskim (o 1,2%). W 5 województwach średnie ceny skupu żywca wieprzowego były wyższe od przeciętnej krajowej. Najwięcej za 1 kg żywca wieprzowego w skupie płacono w mazowieckim (8,84 zł), a najniższe ceny notowano w śląskim (7,79 zł).

We wrześniu 2023 r. za 1 kg **żywca drobiowego** w skupie płacono przeciętnie 5,68 zł za 1 kg, tj. o 15,2% mniej niż przed rokiem. Spadek cen obserwowano w 15 województwach, w granicach od 26,7 % w lubuskim do 9,3 % w zachodniopomorskim. Województwo łódzkie wykazało wzrost cen o 2,6%. W 6 województwach średnie ceny skupu były wyższe od przeciętnej w kraju. Rozpiętość cen skupu za 1 kg żywca drobiowego kształtował się od 4,90 zł w małopolskim do 6,99 zł w łódzkim.

Wykres 18. Przeciętne ceny skupu żywca rzeźnego i mleka we wrześniu 2023 r.
 Chart 18. Average procurement prices of animals for slaughter and of milk in September of 2023

Przeciętna cena skupu **mleka krowiego** we wrześniu 2023 r. za 1 l wynosiła 1,88 zł, tj. o 24,5% mniej niż we wrześniu ub. roku. Spadek odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 28,0% w pomorskim do 22,2% w podlaskim. Rozpiętość cen skupu mleka za 1 l wynosiła od 1,78 zł w małopolskim do 2,00 zł w podlaskim. W województwie podlaskim średnia cena skupu mleka była wyższa od przeciętnej w kraju. W województwie lubuskim, mazowieckim i warmińsko-mazurskim ceny mleka kształtowały się na poziomie średniej krajowej.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.
2. Dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.
3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.
4. Dane w podziale terytorialnym oraz w podziale według sekcji PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw (podmiotową)**.
5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.
6. Prezentowane dane obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.
7. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
8. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.
9. W publikacji dane w zakresie:
 1. **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej osób;
 2. **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
 3. **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem jednostek prowadzących działalność gospodarczą zaliczoną według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.
10. **Sektor przedsiębiorstw w statystyce rynku pracy i wynagrodzeń** obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego;

pozostałej indywidualnej działalności usługowej. Dane odnoszące się do sektora przedsiębiorstw dotyczą podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób.

11. Jako ceny stałe od 2016 r. przyjęto ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.).
12. Niektóre dane liczbowe mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego. Wprowadzone zmiany oznaczono „*“.
13. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
14. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.
15. W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych sekcji PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót	pełna nazwa
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

16. Więcej informacji i szczegółowych wyjaśnień metodycznych zamieszczono w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

General notes

1. The data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.
2. The data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1st January 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24th December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.
3. The item **“Industry”** was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.
4. Data according to territorial division as well as to NACE Rev. 2 sections are compiled using the **enterprise (entity) method**.
5. Data are compiled in accordance with to the **respective organizational status of units of the national economy**.
6. Presented data cover entities of the national economy regardless of ownership.
7. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.
8. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.
9. In the publication data in regard to:
 1. **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** refer to national economy entities of the enterprise sector with the number of employed persons 10 or more people;
 2. **sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
 3. **financial results of non-financial enterprises and investment outlays and newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of units conducting economic activity included, in accordance with the NACE Rev.2, in section “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities”), with the number of employed persons 50 or more people.
10. **Enterprise sector in the labour market and wages and salaries statistics** includes those entities, which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities. Data regarding the enterprise sector concern units with the number of employed persons 10 or more people.

11. As constant prices since 2016 were adopted – 2015 constant prices (2015 average current prices).
12. Some figures are provisional and may change in subsequent publications of the Statistics Poland. Such revised data will be marked with sign “**”.
13. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in tables.
14. Due to the rounding of data, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item “total”.
15. The names of some sections of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

abbreviation	full name
Trade; repair of motor vehicles	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Accommodation and catering	Accommodation and food service activities

16. More information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Statistic Poland.